

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobredob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLIII. št. 57 (12.689)

Trst, nedelja, 8. marca 1980

OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P. P. 132
66001 KOPER
7096 AA
60100200
559
(ije)
723

8. marec dan ženskega ponosa

BRUNA DORBOLO

Zarometi so usmerjeni v žensko, vse oči uprte v protagonistko. V junakinjo, ki jo imajo za sporno, a je od zmerom v središču svetovnih dogajanj in nas venomer vodi po čustvenih stezah: ženska — mati in ljubezen, ženska — delo in osamljenost, ženska — prijateljica in nasprotnica, ženska — ljubica in spolnost, ženska — nasme in otožnost, ženska — boj in vdanost. Takole sem te od vselej poznala, ženska, ki si se mi izpod črne rute, na oči poveznjene, smehljala vsakokrat, ko sem ti rekla »dober dan, nuna«, in se vsa radovedna in osupla zazrla v tvoj pogled, v katerem sta se zrcalili otožnost in vdanost, pa je v njem vseeno sijala ljubeznivost. Ta tvoj pogled in ta tvoj smehljaj sta mi pomenila največjo lekcijo v življenju, vlila sta mi moči za v boj, bila sta mi v opomin zoper površno družbeno vključevanje, nakazala sta mi pot do ljubezni in resnice.

Če sem se pred desetimi leti ločila od ženske čedajske skupine, ki se je borila za ženske pravice, da bi takšno skupino izoblikovala v Nediških dolinah in z njo postavljala na prvo mesto med terjanimi pravicami zaščito lastne etnične pripadnosti in tiste sladke govornice, ki si me je ti naučila in je bila od vselej naša, potem sem to storila zato, da bi izbrisala vdanost iz tistega tvojega pogleda, ki je, upam, tudi moj. Če je bilo težko zaceiliti srčne rane, ki ti jih je prizadejala emigracija, ko ti je iztrgala otroke — sem si rekla — te bom utrdila v prepričanju, da si storila prav, ko si jim razsodno in v tvojem jeziku izrekla pravšnje besede. Od tod moj skok v politično in upravno življenje.

Leta 1980 sem pristala na kandidaturu na občinski listi v Špetru Slovenov. V tistih letih je bilo nedvomno veliko ugodnih dejavnikov za vključitev ženske v neko upraviteljsko listo, le da so bili eni bolj in drugi manj veljavni. Bil je to čas, ko so ženski boji iz splošnega oporečnosti prehajali v proučevanje zakonskih predlogov v prid ženske, vzdušje iz leta 1968 — z vsem zanimanjem in soudeležbo pri političnem življenju vred — pa se še ni docela poglelo. Volja po preobnovi in kulturna ter gospodarska razgibanost po potresu sta bili na dlani in če nisi vključil v kandidatno listo ene ali več žensk, si utegnil izgledati kot rasist. In ravno to dejstvo je imelo pri zapisu mojega — in drugih žensk — imena v kandidatne liste leta 1980 menda večjo težo kot pa vse moje prejšnje kulturno, družbeno in politično delo.

Znašla sem se torej v koži človeka, ki uživa prijazno mu dopuščeno pravico: šele neugodje, ki sem ga pri tem občutila, mi je odprlo oči, češ, kako dolg bo še boj za žensko osamosvojitve. Pa sem si zavihala rokave in še enkrat spoznala, kako važna je tvoja vloga, ženska, in kako si to vlogo vselej na novo odkrivala, ko si morala, čeprav v senci, gnati naprej siromašno gospodarjenje naših dolin. Zavest

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

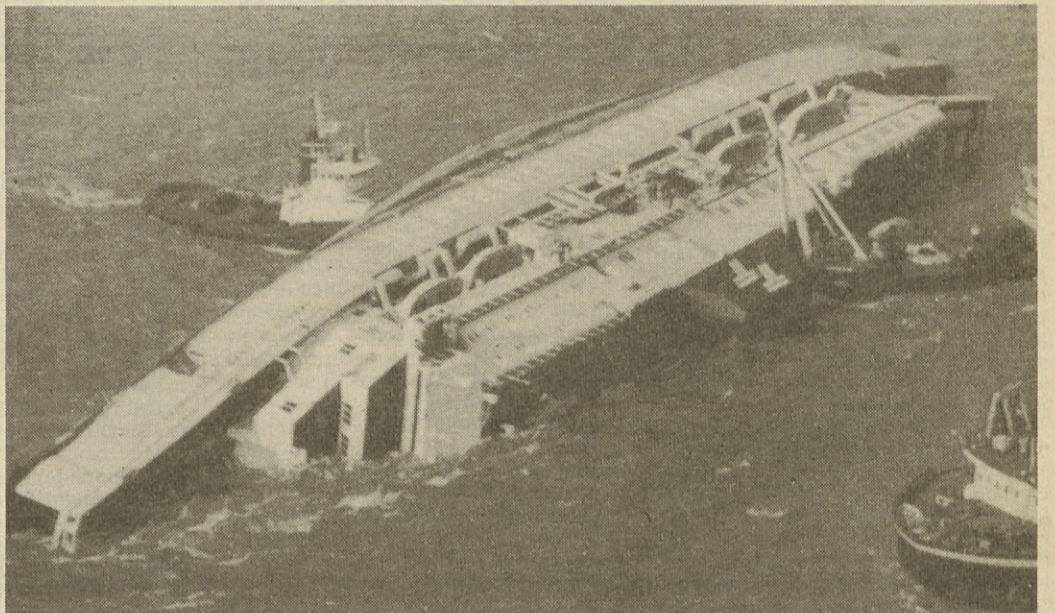
Tragičen obračun nesreče v Rokavskem prelivu Več kot sto mrtvih v brodolomu britanskega trajekta pri Zeebruggeu

V podkrovju tudi sodi strupenih kemikalij - Največ žrtev zaradi splošne ohladitve

ZEEBRUGGE — Trajekt Herald of Free Enterprise je v smeri proti Doveru plul natanko 16 minut. Nato je Rokavski preliv postal prizorišče najhujše morske tragedije britanske mornarice po Titanicu. Po zadnjih, a žal še nepopolnih podatkih, je v nesreči, ki se je odigrala v pičlih nekaj sekundah, izgubilo življenje 51 ljudi, pogrešanih pa je še 84 oseb, medtem ko je tragedijo preživelo 408 ljudi. Reševalcem je sicer uspelo, da so še včeraj v ranem jutru rešili življenje trem osebam, nihče pa si ne dela več iluzij, število pogrešanih se iz ure v uro žal sprevača v število žrtev. Vkranih naj bi bilo 549 oseb (84 članov posadke), 65 avtomobilov in 35 tovornjakov. Med tovorom pa je bila tudi stotina sodov strupenih kemikalij, za katere se ne ve, ali so ostali v trajektu ali jih je odneslo morje.

Ob zaprepaščenju preživelih, predvsem pa Britancev, sta se že razblinila dva od treh možnih vzrokov nesreče. Trajekt družbe Thowndsen Thoresen, naj ne bi udaril ob enega izmed pomolov Zeebruggeškega pristanišča in prav tako naj se ne bi zadržal v peščeno morsko dno, njegovo bliskovito potapljanje naj bi povzročila morska voda, ki je vdrla skozi odprta premčeva vrata. Ključno vprašanje, ali so se impozantna vrata, skozi katera vstopajo vozila, slabo zaprla, ali so se naknadno odprla, bodo morale pojasniti tri samostojne preiskave. Glasniki pomorske družbe Thowndsen Thoresen so sicer izjavili, da je to nemogoče, saj upravljajo vodotesna vkrcevalna in izkrcevalna mostiča posebne hidravlične naprave, ki se ne morejo zlahka odpreti. (ef)

NA 16. STRANI

Trajekt Herald of Free Enterprise je v Zeebruggeškem pristanišču obležal na levem boku (AP)

Reagan pripravljen navezati trdnejše stike z Gorbačovom Evrorakete in morebitni vrh ZDA - SZ v moskovski agendi Georgea Shultza

NEW YORK — Ameriški predsednik Ronald Reagan je posvetil svoj običajni sobotni radijski govor obisku, ki ga bo imel državni tajnik George Shultz pri sovjetskem kolegu, zunanjem ministru Edvardu Ševardnadzeju.

Predsednik Reagan meni, da bodo zadnje sovjetske ponudbe za umik jadrskih raket srednjega dometa iz Evrope konkretno omogočile ponovno zbližanje obeh velesil, ki sta kar sprti zapustili reykvjaviško pogajalno mizo.

Reagan se je včeraj sestal tudi s predstavniki ameriške delegacije na ženevskem zasedanju. Ob koncu srečanja pa je izjavil, da je prav skupni trud ameriških in sovjetskih delegacij v Ženevi ustvaril trdno odskočno desko za kakršnokoli pogajanje o krčenju jadrskih arzenalov obeh velesil.

Reagan je izjavil, da bo osrednja tema Shultzovega skorajšnjega sestanka v Moskvi (ameriški državni tajnik bo namreč sovjetski gost od 13. do 16. aprila) analiza ponudbe SZ o obojestranskem umiku evroraket. Državnemu tajniku pa je Reagan naročil, da se s sovjetskim kolegom loti tudi vprašanj, ki so ameriškemu predsedniku posebno pri srcu in sicer Afganistana in Nikaragve. ZDA bodo zahtevale od Sovjetske zveze, da »nemudoma« prekliče svoje vojaške enote iz Afganistana, obenem pa da odreče vsako nadaljnjo vojaško pomoč sandinistični vladi v Managui.

Shultz naj bi tudi pripravil pot za ponovno srečanje med Reaganom in Gorbačovom, državni tajnik pa trdi, da je aprilski termin še preran.

North dajal denar contrasom tudi po izbruhu iranske afere

WASHINGTON — Tudi po izbruhu iranske afere je polkovnik Oliver North nadaljeval s financiranjem nikaragovskih contrasov. Medtem ko je Reaganova administracija preživljala svoje najtežje ure je North 19. aprila letos nakazal na neki panamski banki 80 tisoč dolarjev v korist Nikaragovskim demokratičnim silam. Finančno transakcijo je seveda izvedla družba Intel Corp Inc, ki pa ni nič drugega kot ena izmed tolikih družb, ki jih nadzoruje Carl Channell, glavni finančni posrednik med ameriški »mecen« in nikaragovskimi contrasi. Eden od njihovih voditeljev, Adolfo Calero je predsinočnjim priznal, da so od prepovedi Kongresa na tak način dobili 32 milijonov dolarjev. Medtem pa se je izvedelo, da je polkovnik North nakazal na svoj švicarski tekoči račun več kot en milijon in 700 tisoč dolarjev, ki jih je prejel za nikaragovske contrase od darežljivih Američanov, ki so te zneske seveda odbivali od davkov, za nagrado pa jih je sprejemal tudi predsednik Reagan. O tej vsoti pa se ne ve, kako je končala.

Namizni tenis: v A ligi v Milanu

Krasu drugo mesto v skupini

MILAN — Včeraj se je z zadnjimi srečanji zaključil prvi del takmovanja v ženski namiznoteniški A ligi. Kras Globtrade si je zagotovil končno drugo mesto v skupini za Coccagliom in bo torej v polfinalu igral z močno ekipo Surgelati Arena iz Verone, ki je brez težav osvojila prvo mesto v drugi skupini A lige.

Takoj moramo poudariti, da se je včeraj v Milanu igralo v nemogočih pogojih, v precejšnjem mrazu in v pravi maratoni, ki je trajala od zgodnjih popoldanskih ur do trde noči.

Kras je začel zelo dobro, saj je po zelo napetem srečanju premagal favorizirani Coccaglio s 4:3. Najbolj dramatična je bila zadnja tekma med Sedmakovo in Andreonejevo. Pri rezultatu 1:1 je naša igralka že vodila s 14:6, nasprotnica pa je nepričakovano povedla z 20:19. Takrat je Damjana stisnila zobe in osvojila set, tekmo in srečanje.

NADALJEVANJE NA 14. STRANI
**Košarka: drevi v Trstu
Jadran - San Donà**

Odbojka: sinoči v ženski B ligi

Nihanja usodna za Meblo

CONEGLIANO — Upanja združene odbojarske ekipe Meblo, da bi se lahko še potegovala za napredovanje v A-2 ligo, so se razblinila. Naša dekleta so na temeljnem sinočnjem gostovanju v Conegliانو izgubila s 3:1 in vseh ambicij po visoki uvrstitvi je zdaj konec. Matematika Mebla sicer še ne obsoja, a ni umestno gojiti kakršnihkoli upanj, tudi zato, ker se je tudi v Coneglianu izkazalo, da Meblu v boju za sam vrh le nekaj manjka - verjetno stalnost v igri. Tudi tokrat, kot večkrat, ko gre naši ekipi za nohte, je bilo po obetavnem začetku vse preveč živčnosti, napak in nihanj, zdaj ene, zdaj druge igralko ali kar skupin igralok.

Kar boli, je večkratna ugotovitev, da so tudi sinoči naša dekleta zamudile priložnost, da bi dosegle zmago. Na začetku so Mebluve igralko stopile na igrišče zelo motivirane. Igrale so zbrano, odločno, dobro so izkoristile številne napake gostiteljic in suvereno do-

bile niz. Povedle so tudi v drugem nizu, nato pa se je zataknilo, predvsem podajalci Grgičevi, ki jo je trener Drasič zamenjal s Pertotovo. Conegliانو pa je vseeno visoko povedel z 11:5 in odslej je Meblo nasprotnice do konca tekme samo še zasledoval, s srcem, voljo, občasimi vzponi v igri, a brez začetnega učinka. Zmogel je skorajšnjo priključitev pri 11:10 v drugem nizu, a več mu ni uspelo iztržiti. Nevarnejše se je Conegliانو približal le še v četrtem nizu, ko je nadoknadel zaostanek 7:12 do 10:12, ne da bi nasprotnice prišle do točke, kljub temu, da so kar šestkrat imele na voljo servis. Trener Drasič je poskušal z menjavami igralok in sistema igre obrniti tok dogajanj, toda prave alternative začetni postavi ni našel in je verjetno tudi ni bilo.

NADALJEVANJE NA 14. STRANI

Ob dogodkih v Jugoslaviji in Sloveniji

BOGO SAMSA

Friedrich Engels, ustanovitelj z Marxom dialektičnega materializma, je neke ugotovil, da je svoboda spoznanje nujnosti. Kot vse izreke tudi tega ne smemo vzeti preveč dobesedno, najbrž pa velja kot zdravo napotilo v zvezi z zadnjimi dogodki, ki razburjajo slovensko in vso jugoslovansko javnost. Govorimo o zadnji številki Nove revije in o ponaredbi nacističnega plakata v zvezi s proslavljanjem dneva mladosti.

V Jugoslaviji že več let burno vre. Gospodarska kriza nima samo ekonomskih korenin, ne gre samo za naraščanje inflacije, znižanje produktivnosti, slabo izkoriščanje sredstev, temveč je tesno povezana z družbenim strojem na delovnem mestu in v mednarodnih odnosih države s poudarjenju federativno ureditvijo. V razpravi je torej bistvo družbenega sistema in pred Jugoslavijo in jugoslovanskimi narodi sta - po mojem mnenju - dve poti: nadaljnji razvoj samoupravnega socializma v izrazito demokratično smer pluralističnih interesov - v gospodarstvu s spoštovanjem zakona vrednosti in s tem tržnega gospodarstva brez ideoloških meja in predsodkov, v državnosti pa v krepitvi bogastva vseh narodov in narodnosti, skratka v krepitvi federativne ureditve, kot je bila načeloma že začetna z avnojskimi sklepi. Na drugi strani pa so nič manj jasne in odločne zahteve v obratno smer: k centralizaciji, krepitvi osrednje vlade, trdi roki z odzemanjem pristojnosti republikam in pokrajinam, z zmanjševanjem vpliva trga in povečanjem odločilne moči države — vključno z represijo.

Vsa ta vprašanja prihajajo zelo jasno na dan v teh dneh, ko se v SFRJ razpravlja o spremembah ustave in z njo tudi o prestrukturiranju odločanja in vpliva in ko se kažejo razne tendence, ki seveda v konkretnih zapletenih vprašanjih niso vedno tako preproste in linearne.

V tem kontekstu je seveda pomembno, da se o vsem odkrito, od-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Medtem ko pripravlja Cossiga svoj recept za izhod iz krize Martinazzoli: »De Mita ali Forlani? V redu, a v vlado mora tudi Craxi«

RIM — Cossiga bo morda že jutri pokazal, kaj namerava ukreniti za izhod iz vladne krize, ki jo je sprožil Craxijev odstop. Po dvodnevnem posvetovanju s tajniki strank je imel včeraj vrsto zasebnih telefonskih razgovorov, danes pa bo do kraja proučil stališča in predloge politikov. Njegovi sodelavci pravijo, da so za zdaj odprte še vse poti, znotraj večinske koalicije pa švigajo vsevprek strupene puščice.

KD še zmeraj očita socializmom, da so krivi krize, ker kršijo sporazum o štafeti, Martelli pa taji in meni, da stremi De Mita k predčasnim volitvam, ker ne mara referendumov. Novo je le to, da je Martinazzoli (KD) pristal na možnost o imenovanju De Mite ali Forlanija za predsednika vlade, kot hoče PSI, toda pod pogojem, da pojde vanjo tudi Craxi. S tem soglašata tudi Battistuzzi (PLI), Forlani pa navidezno ne, saj brani kandidaturu Andreottija: »Če vas kdo prosi za aspirin, mu vendar ne boste dali ricinusovega olja in tako je tudi v politiki«, je rekel na zasedanju zveze lekarinarjev. Martinazzoli pa vseeno ni naredil posebne usluge socialistom: ko ga je časnikar vprašal, kakšna vlada naj bi upravljala morebitne predčasne volitve, je odgovoril, da takšna kot dosedanja, vsekakor pa taka, ki bi jamčila

nepristranost ministrskega predsednika med volilno kampanjo, česar da ni mogoče reči o Craxiju. Martelli je označil te besede kot hud izziv in Martinazzolija primerjal »zvočniku, skozi katerega grmijo De Mitove nesramnosti«.

Spadolini pa je na zasedanju PRI o »odnosih med laično in demokratično kulturo«, to je med kulturo bršljanove veje in nageljna, napovedal, da bo vladna kriza trajala vse do kongresa PSI. Na zasedanju so spregovorile tudi socialistične osebnosti in vsi skupaj so zgornjo ugotavljali, da sta se obe stranki rodili v demokratični in reformistični levičari, zato morata tvorno sodelovati.

Nobene reformatorske volje pa ne priznava tema in drugim strankam koalicije Napolitano (KPI): »Če demokristjani zavračajo možnost dialoga KD-KPI, naj vedo, da komunisti ne maramo nikakršnih drobtin. Zavzemamo se za programsko politiko in za reformatorsko alternativo z drugimi levimi in naprednimi silami. Vsi, ali skoraj vsi hočejo predčasne volitve, a te odgovornosti nočejo prevzeti. To pa ne daje nobenih demokratičnih jamstev in to mora Cossiga razumeti.« (dg)

Južna Italija v primežu mraza Vsa Sicilija znova pod snegom

RIM, BEOGRAD — Južna Italija in predeli Dalmacije, Črne gore in južne Srbije so v primežu mraza, kakršnega ne pomnijo v tem času. Izredno zebe tudi v Apeninih in Alpah: v Livignu, najvišjem kraju v Evropi (2079 m), so izmerili 30 stopinj pod ničlo. Še bolj kot ta podatek pa preseneča temperatura, zabeležena na Sv. Juriju, najvišjem vrhu Biokovega, ki leži samo nekaj kilometrov od morja, nad Makarso: 25 stopinj pod ničlo. Tako hudega mraza ne pomnijo najstarejši domačini v tem delu Dalmacije.

Ze nekaj dni poštono zebe Sicilijance, včeraj pa so za nameček dobili še sneg, ki je pobelil ves otok, v Palermu celo do morja. Dopoldansko sonce ga je v nižinskih legah stopilo. Etna je dosegljiva samo z zimsko opremo. Snežni plugi s ceste odstranjujejo zaladenel sneg. Hude težave so se poja-

vile na avtocesti Palermo - Catania; brez verig promet na tem odseku ceste ni mogoč. K sreči je morje mirno.

V Markah je snežna odeja prekrila deželno do višine 400 metrov. Vse pokrajinske ceste so v primežu leda. V Anconi je led povzročil veliko prometnih nesreč, na srečo brez hujših posledic. Sneg je prekril tudi jadransko avtocesto Civitanova - Ancona.

V Apuliji je slabo vreme povzročilo občutno škodo kmetijstvu. V številnih občinah so zaprli soke.

V Abrucih vlada pravi polarni mraz. Z minus 22 stopinj v Aquali so imeli včeraj najmrzlejši dan v tej zimi. Dokaj nenavadno vremensko stanje v Južni Italiji (visok pritisk na tleh in nizek pritisk na 8.000 m) in pri nas bi se moralo kmalu spremeniti: od zahoda prihaja otoplitev.

Za poslilstvo šest let zapora

VIBO VALENTIA (Catanzaro) — Šest let zapora, 10 milijonov lir odškodnine civilni stranki, plačilo sodnih stroškov in prepoved opravljanja javnih funkcij, to je kazen, ki jo je sodnik včeraj prisodil 27-letnemu Giorgiu Orricu, posiljevalcu 29-letne Barbare Ciechainowicz, angleške turistke, ki je bila na počitnicah v kraju Vibo marina, pri svoji prijateljici Belindi Silous.

Mladenec je priznal, da je imel z njo odnose, Angležinja pa je vztrajala pri poslilstvu na plaži. Državna pravdnica Pasuinova je za Orrico predlagala 12 let zapora.

Med procesom je prišlo do besednega spopada, ker je dr. Pasquin očitala predsedniku sodišča, da laže. Ko je sodnik zagrozil, da bo postopek predal v nadaljnje preučevanje sodišču v Mesino, sta se predstavnika sodstva pobotala in postopek sklenila.

8. marec dan ženskega ponosa

NADALJEVANJE S 1. STRANI

o tvojem neprestanem iskanju nekega izhoda da bi lahko svojim otrokom omogočila višjo izobrazbo, mi je vlila še novega poguma pri iznašanju idej in sprejemanju odločitev. Tako se zdaj dogaja, da kot odbornica za kulturo in šolstvo v moji občini delam brez vsakih težav in z zadovoljenjem. Pa tudi z odlično ekipo. Tu pa tam mi gre celo na smeh, saj se med kakšno živahno debato še zmerom pripeči, da kdo pozabi na moj spol in reče: »No, Bruna, dajmo se pogovoriti resno, med moškimi.«

Zadoščanju, da sem v teh zadnjih letih dejavno sodelovala pri upravi Špeta Slovenov, botrujejo ugodni rezultati, ki smo jih dosegli na vseh področjih in ki so dobro vidni vsakomur, da se le pazljivo zazre v Špeta. Čeprav me je prevzel njen čar, pa politike nisem vzljubila, toda ljubezen in zaupanje do mojih ljudi izdatno opravičujeta to dejavnost, ki je marsikdaj težko združljiva z mojim delom in zasebnim življenjem. Mislim, da je ljubezen gibalo vsega. Zaupanje pa te v trenutkih utrujenosti in malodušja povzdigne z novim elanom; potrebna je bila seveda potrpežljivost, a zaupanje se je dobro obrestovalo.

Predstavniki občin iz vseh naših dolin so izglasovali v Gorski skupnosti resolucijo, ki zahteva priznanje naše et-

nične manjšine: nikakor ne morem pozabiti, da je bilo še pred desetimi leti Zvezi beneških žen prepovedano slaviti 8. marec v javni strukturi. Takrat smo v kilometer dolgi povorki šle do Šent Lenarta in dvigale dvojezične protestne table in »škandalizirale dobro misleče«. Sta nas zaupanje in dobra volja po tolikih bojih pripeljala na pravo pot? Kaj poreče Rim o videmskih Slovencih zdaj, ko ne more več govoriti o nevarnosti, o hudih krajevskih napetostih? Tu bi se dalo kot nalašč zapisati: »Naj zgodovina razsodi.« In vendar se mi zdi takšen zapis tragičen, saj je bilo v teh poslednjih najmanj 40 letih storjeno vse mogoče, da bi ostali zanamci do vsega tega ravnodušni.

S človeškim bitjem se ni moč igrati predolgo, ne da bi ga spremenili v lutko, a prav v tem je tisti dodatni boj, ki ga bijejo ženske iz Benečije skupaj s svojimi moškimi: ne le za lastno dostojanstvo, ampak tudi za dostojanstvo skupnosti kot take. Ženske z nasmehom in vdanostjo v oči, kakor ju je imela moja Benečanka, ste poznali vsi. Težko je to izbrisati, stalo nas bo morda celo življenje, toda splača se poskusiti: korak za korakom, med bojem in mineštronom, pa vse do zmage. In tedaj bodo junakinje 8. marca zaživele s polno zavestjo, sposobne, predvsem pa kot ženske. Zelo težko bo, toda biti ženska je lepo.

Ob dogodkih v Jugoslaviji in Sloveniji

NADALJEVANJE S 1. STRANI

prto in sproščeno razpravlja, brez tabujev in prepovedi in seveda predvsem brez nevarnosti avtoritativnih posegov državne oblasti. Taka razprava se je razvnela na vseh ravneh in v njo je posegla tudi Nova revija, z vrsto ostro polemičnih prispevkov, ubranih na temo slovenske državnosti in odločanja. Pri tem so sodelavci revije prešli meje kulturno-strokovnega razpravljanja in z vrsto trditvev stopili na hudo spolzka in dvomljiva politična tla, ko na primer postavljajo v dvom avnojsko suverenost in ureditev države, zanikajo narodnost nekaterih jugoslovanskih narodov in podobno. Predvsem pa je v sedanjem razdobju hudo vprašljiva in v okviru jugoslovanskih medrepubliških odnosov nevarna in škodljiva teza o popolni suverenosti Slovenije oziroma pisanje o drugačni družbeni ureditvi, ali bolje o osnovah jugoslovanske ureditve. O vsem tem je že bilo in še bo na vseh ravneh SR Slovenije mnogo polemik in razprav.

Z naše strani pa lahko ugotovimo, da gre za odprt dialog, polemičen in oster, in za razumno stališče tako socialistične zveze kot slovenskih komunistov. Bistvo je namreč prav v dialogu in v razpravi, pri čemer pa je treba ohraniti zdravo pamet in razumne meje »spoznanja nujnosti«, da v danih okoliščinah porivaš naprej, ne daješ pa pretveze in argumente vsem onim silam, ki iz najrazličnejših (pogosto tudi objektivno

pogojenih) razlogov stvari porivajo nazaj.

Podoben in na zunaj izredno bučen je drugi primer, ki se nanaša na proslavljanje dneva mladosti. Slovenska mladina se je na zadnjem kongresu v Krškem dogovorila, da ne pristaja na sedanjo zunanje bleščeco manifestacijo s prenašanjem štafetne palice in veliko proslavo na osrednjem stadionu v Beogradu. V tem je videla samo neko zelo drago in s časi in mladinskimi težnjami skregano zunanjo manifestacijo, ki jo je treba spremeniti. S tem predlogom, kot s številnimi drugimi, sicer ni povsem prodrla v zveznih organih in v drugih republikah, vendar pričel se je dialog, pa čeprav težaven in zapleten. Tokrat je organizacija dneva mladosti v rokah slovenske mladine, kot je to določeno po jugoslovanskem ključu rotacije. Vsi so čakali, kaj bodo Slovenci naredili in kaj predlagajo.

Slovenski mladinci so v resnici izdelali nekatere zanimive alternativne predloge: predvsem štafeta ne »teče« več, temveč bodo v raznih krogih (tudi na mejnem področju v dogovoru s tržaškimi in gorškimi, slovenskimi in italijanskimi mladinci) razne kulturne in druge prireditve, razprave in podobno. Zataknilo pa se je pri simbolih in znanem plaku, ki je bil povzet po nacistični propagandi in na katerem so nacistične simbole enostavno zamenjali z jugoslovanskimi. Ta provokacija je povsem razumljivo vzbudila odpor in protest v Sloveniji in povsod v Ju-

goslaviji. To ni več šala, ni posrečen vic, temveč resna politična provokacija, ki daje močno orožje vsem onim silam, ki bi hotele spremembe v negativno smer. Že smo napisali, da so v burnih časih, kot jih preživlja Jugoslavija, izredno nevarna prehitavanja in še zlasti neodgovorne in nepremišljene poteze. To velja za vse države socializma, kot se je vedno izkazalo, da so bili preskoki nevarni in so pripeljali v obratne smeri, to pa velja tudi za tako demokratično državo, kot je Italija, ko se je iz '68. leta izcimilo tudi marsikaj hudega in nevarnega, pa čeprav je z začetka izgledalo samo kot posrečen vic.

Slovenski in ves jugoslovanski tisk v teh dneh veliko poroča o teh dogodkih in jih komentira. Pogosto se v ospredje postavljajo vprašanja kulture kot osrednjega ali celo edinega problema. Morda je tudi v tem pristopu ena izmed napak, kot da bi šlo še vedno za družbo nekdanjih časov. Problemi pa so predvsem ekonomski, saj gre v bistvu za zapletena vprašanja razvoja modernega sveta. Jugoslovanska družba je bila izredno učinkovita v daljšem razdobju dobrih dvajset let, ko je izvajala klasično industrijsko revolucijo in ko je dosegala najvišjo rast razvoja na svetu. Sedaj pa so vsi, prav vsi, pokazatelj izrazito negativni, ko gre za preskok iz industrijske v moderno družbo kompjuterjev, terciarne dejavnosti in znanosti. V tej presnovi pa je najbrž bistvo problema, ki je kompleksen, je kulturne, predvsem pa je političen in gospodarski. Hrup okrog raznih, vendarle obrobno vprašanj, pa ni koristen.

PLOŠČICE — SANITARIJE

ROLICH & C S.n.c.

Nabrežina 35/c
Tel. 200371

ZASTOPSTVO

panto

Ul. Carducci 15
TRST — Tel. 64610

Zadružna gostilna DOLINA

Dolina 230 - Tel.: 228187

bife in restavracija

Ob delavnikih nudimo takoj pripravljena kosila z našim bogatim enojnim obrokom po 7.000 lir
Zaprto ob sredah!

DOMA IN V SVETU DOBRO POZNAN

SLOVENIJALES

S. A. C. A. T.

IMPORT - EXPORT
nadomestni deli za

FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA
in za tuje znamke avtomobilov

UL. SV. FRANČIŠKA 38 - TRST - TEL. 768667 - 772002

Ferro Julia

TRGOVINA in RAZSTAVA:
Ul. Carducci 30 - Tel. 0481/74371

SKLADIŠČE: Ul. Portanzie 12
TRŽIČ (GO)

ŽELEZNIINA - ORODJA - VIJAKI
AVTOMEHANIKA - BARVE - LAKI

CremaCaffè

PRIMO ROVIS

NUDI PRAVIM LJUBITELJEM KAVE

1. bogato izbiro najboljših kave
2. kakovostno kavo po najugodnejši ceni
3. dnevno sveže praženo in surovo kavo

Pražena kava, ki jo hranite v zmrzalniku ostane sveža kot na dan praženja

SKODELICA KAVE 500 LIR

Kavne mešanice CREMAFFÈ so vam na razpolago v degustaciji na Trgu Goldoni šte. 10 ter v vseh trgovinah, supermarketih in kavarnah

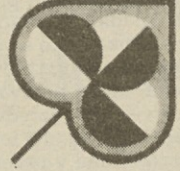
Veleblagovnica Tolentino

obvešča, da je v teku, RAZPRODAJA S POPUSTI

OD 30 DO 80%

pri oblačilih za moške in ženske ter pri spodnjem perilu.

TRST
Ul. XXX Ottobre 5
Tel. 61600

Kmetijska zadruga v Trstu

TRST - Ind. cona - III. Trav. Est - Tel.: 817325 - DOLINA

uprava in skladišče — mehanična delavnica za kmetijske stroje — zadržna torkla

TRGOVINE:

Ul. Foscolo 1 - tel.: 767244
Ul. Flavia 62 - tel.: 812397
Milje - Ul. Tonello 6 - tel.: 272494

Agencija zavarovalne družbe UNIPOL - Trg Curiel 2/a - Milje - tel.: 274986

Odnos gospodarstvenikov do Craxija in vladne krize Priznanje za dosežene rezultate in želja po obdobju stabilnosti

»Najbolj se bojimo enoletne paralize, konfliktov med strankami, odlaganj, nesposobnosti izbiranja.« Besede predsednika zveze industrijcev Luigija Lucchinija odražajo odnos gospodarstvenikov do vladne krize. Gospodarstveniki, zlasti zasebni, so zelo zaskrbljeni, ker se po treh letih vladne stabilnosti odpira sedaj obdobje velike negotovosti.

Gospodarstveniki, ki so v teh letih uveljavili v svetu »made in Italy«, so očitno nezadovoljni s političnim svetom. Seveda ne gre za nezadovoljstvo, ki bi se izražalo v posebnih manifestacijah, bolj gre za več ali manj prikrito nerganje, nekateri, vidnejši, pa jasno izražajo svoje mnenje, kot na primer predsednik Fiata Gianni Agnelli, ki ni nikoli skrival, da so zanj politiki nujno zlo, ki ga skoraj ni mogoče spremeniti v nekaj pozitivnega. Edino, kar lahko naredimo - je izjavil pred nekaj dnevi nekemu novinarju - je, da omejimo škodo, ki jo politični razred lahko povzroči. In tudi ta cilj ni lahko dosegljiv.

Zakaj so gospodarstveniki tako nezadovoljni ob krizi je jasno. Vajeni načrtovanja, dela v urejenem političnem in gospodarskem sistemu, gospodarstveniki želijo v vladi stalnega sogovornika, radi imajo, da je na drugi strani mize vselej nekdo prisoten, da imajo sobesednika, s katerim se lahko pogajajo in dosežejo, brez prevelikih ovinkov, jedrske centrale, revizije tarif itd. Zato se ob krizi, ki se obeta dolga in težko rešljiva, znajdejo dokaj zmeden. Del industrijcev, zlasti tistih malih in srednjih, s težavo doume sploh

bistvo sedanje politične krize. Craxijeva vlada je predstavljala zanje obdobje stabilnosti, na gospodarskem področju je dosegla nekaj vidnih rezultatov (zmanjšanje inflacijske stopnje, sprejemljiva cena denarja, zmanjšanje sindikalnih konfliktov), odstopa pa v trenutku, ko bi gospodarstvo potrebovalo jasnih smernic. Nekateri so zato, da se Craxi in De Mita zmenita takoj, rešita svoje probleme in nato oblikujeta stabilno vlado, ki naj traja do konca zakonodajne dobe. Drugi, bolj pozorni za politične vzroke krize, pa se opredeljujejo za predčasne volitve. »Predvolilno vzdušje - je na primer izjavil Agnelli - je tako, da vselej ošibi vlado in spodbuja parlament k sprejemanju tipično volilnih ukrepov, ki sicer dvigujejo popularnost, a so v bistvu nesmotno trošenje sredstev. Tako stanje, ki bi ga gotovo imeli, če bi skušali priti do naravnega izteka zakonodajne dobe, ne more razveseliti nobenega treznega človeka. Če se je torej zaključil nek politični cikel, in zdi se mi, da se je, je veliko bolje, če pride do volitev.« In z Agnellijem soglašajo vsi vidnejši italijanski podjetniki. »Ze smo prišli v fazo velikih prekanj med strankami - je izjavil predsednik Olivettija Carlo De Benedetti - in volilna kampanja se je že začela. Bolje je, če je ta kampanja kratka, časovno definirana, kot da se vleče na dolgo.«

Med podjetniki pa obstaja še ena miselnost, čeprav maloštevilna struja. Gre predvsem za tiste, ki se bojijo, da je Craxi odstopil, da bi dosegel nekaj ustavnih sprememb in na primer ne-

posredno izvolitev predsednika republike. Cena za tak rezultat pa je dolgo obdobje politične nestabilnosti, ki bi se mu lahko izognili le z vlado državnih enotnosti. Vendar za tako rešitev ni objektivnih pogojev.

Iz anket, ki so jih izvedli nekateri časopisi, jasno izhaja, da si gospodarstveniki želijo spet novo obdobje stabilnosti. Agnelli je bil v tem pogledu jase: »Tri leta in pol Craxijeve vlade so nedvomno zelo pozitivno dejstvo, saj od časa De Gasperija nismo imeli tako tvorne in konkretne vlade. Upam, da tudi ministerski svet, ki bo nasledil Craxijevemu, bo vsaj na isti ravni.« In tudi De Benedetti ni imel dvomov glede stabilnosti, čeprav se je razlikoval od Agnellija v nakazovanju potrebnih ukrepov. Po njegovem mnenju je Italija doživela v zadnjih treh letih buren razvoj, ki pa je privilegiral najmočnejše in zato najbolj zaščitene skupine v družbi. Sedaj država po njegovem mnenju potrebuje sodobnejše strukture in bolj učinkovito upravo, ki naj zelo smotrno izbira ter podpira res perspektivne pobude. Nevedena rast je po njegovem mnenju dala vse, kar je lahko dela. Sedaj je treba bolj vodeno in usklajeno rast, sicer se italijanskemu gospodarstvu obetajo spet mračni časi. Seveda pa usmerjanje gospodarstva po mnenju De Benedettija ne sme pomeniti tudi neposrednega vmešavanja v podjetja in pa v pogodbe med podjetji, kot se je na primer pripetilo ob primeru Sme, ko so socialistični ministri razveljavili sporazum med De Benedettijem in Prodi-jem.

Nekaj ugotovitev o pristaniški dejavnosti Pristanišča sestavni del gospodarske proizvodnje

V zadnjem času je bilo v dnevnem časopisu že mnogo napisanega o problematiki pristaniške dejavnosti, pa tudi radio in druga sredstva obveščanja so posvetila mnogo pozornosti stavkam in protestnim shodom, ki so jih organizirali pristaniški delavci v raznih italijanskih pristaniščih. Analitiki so prikazali finančno škodo, ki jo je utrpela ta dejavnost prav zaradi nerednega delovanja pristanišč. Mnoge ladje so namreč zapustile sidrišča ne glede na to, ali je bil tovor pretovorjen. Za tako odločitev pa je težko kritizirati ladjarje, saj je strošek za dnevno režijo ladje, če plave ali ne, izredno visok.

Formalni povod za protestna in stavkovna gibanja je vladni odlok 873 z dne 17. decembra, ki je bil 13. februarja letos spremenjen v zakon št. 26/87. Podčrtamo, da je bil to le formalni razlog, saj je bilo stanje v pristaniščih že dolgo časa neurejeno in pereče.

Za podrobno analizo stanja v pristaniščih moramo predvsem upoštevati njihovo vlogo v proizvodnem procesu. Zgrešeno ali omejevalno bi bilo misliti, da je pristanišče le tista struktura, kjer ladja lahko pristane in kjer je dovolj prostora za pretovarjanje ali vskladiščenje blaga. Pristanišče in pristaniška dejavnost so danes dejanski bistven del v proizvodnem procesu, kakor so del proizvodnega procesa tudi kopenske infrastrukture in prevozna sredstva. Izoblikovani so bili načrti o tako imenovanem integriranem prevozu s ciljem, da se pospeši dostava blaga od proizvajalca do kupca potrošnika in se poveča varnost prevoza. V industriji smo doživeli v zadnjih letih pravo tehnološko revolucijo, ki je privedla do vedno večje robotizacije delovnega procesa; pri kopenskem procesu smo ravno tako bili priče posodabljanju železniških in cestnih prevoznih sredstev; spremenil se je način embalaranja blaga, kontejnerski prevozi so doživeli nepričakovan in nepredviden razmah. Ladjarji so s svoje strani posodabljali tovorne ladje, da bi skrajšali predvsem čas natovarjanja ali raztovarjanja v pristaniščih. Zanimivejši - posebno na srednjih razdaljah - je postal promet s tako imenovanimi ro-ro ladjami, ki so zgrajene za prevzem tovornjakov in voznikov. Ti so v namembnem pristanišču lahko prepeljali blago neposredno v skladišče kupca.

Taka tehnološka revolucija je zahtevala velike investicije in seveda tudi organizacijske spremembe. Pristanišča so na žalost zaostajala za tehnološkim razvojem. Vzrokovi je več, vendar jih lahko v glavnem izluščimo iz enostavnega dejstva, da je bil prav ta važen člen prevozne verige skoraj povsod pod javnimi upravami, ki so zaradi svojega tradicionalnega birokratskega odnosa do sprememb zaostajala za časi. Prevladalo je tudi mnenje, da je položaj pristanišča monopolen, saj blago in ladje naj ne bi mogle izbrati druge poti, ki bi zagotovile nepretrgan pretok. Razvoj kopenskih prevoznih sredstev pa je zadal smrtni udarec taki miselnosti: hitri prevozi omogočajo prevoz blaga v oddaljena in konkurenčna pristanišča. Znano je namreč, da gre več kot polovica blaga, ki je namenjeno sredozemskim državam, preko severnoevropskih pristanišč, kar je imelo kot posledico upadanje prometa in tudi dohodka v italijanskih pristaniščih. Zaradi tega je morala v zadnjih letih država kriti izleta v leto višje primanj-kljaje večjih italijanskih pristanišč (Genova, Benetke, Trst in Savona). Tako stanje je bilo seveda nevdržno in tudi ni bilo v skladu s politiko sanacije javnih podjetij. Ministrstvo za prevoze je skušalo organsko rešiti problematiko in je izdelalo splošen načrt o prevozih, ki je zaobiljel celotno problematiko premikov blaga v Italiji in seveda tudi delovanje pristanišč.

Ukrepi za sanacijo pristaniške dejavnosti, ki so predvidene v omenjenem zakonu 26/87, izhajajo iz zaključkov, do katerih so prišli strokovnjaki, ki so sestavili načrt o prevozih. Uveljavljanje ukrepov je izzvalo val stavk in nesoglasij med delavci, pristaniškimi upravami in drugi predpostavljenimi organi. Osnovni načrt predvideva namreč boleče in drastično zmanjšanje delovne sile, kar dejansko predstavlja ne samo upokojitve današnjih zaposlenih, ampak ukinitve številnih delovnih mest, kar bi lahko še povečalo mladinske brezposlenosti.

Ukrepi so bili dejansko potrebni, čeprav ni rečeno, da je bila izbrana najboljša pot: če pomislimo, da predvideva zakon 26/87 za sanacijo bilanc omenjenih štirih pristanišč za leto 1985 za skoraj 190 milijard, lir prispevkov, in za leto '86 nadaljnih 150 milijard, katerim morajo še dodatno sredstva, ki so pristaniščem priznale dežele iz lastnih skladov, ugotovimo, da je bilo tako stanje vsekakor nevdržno. Izkazala se je tudi potreba po reklasifikaciji pristanišč (mednarodna, obalna, ribiška itd.), saj danes veljavne norme izhajajo iz kraljevega odloka št. 3095 z dne 2. aprila 1885.

A o zakonskih novostih in posledicah bomo govorili prihodnjič.
ODO KALAN

Jeseni v Milanu Metalfilo 87

Letošnjo jesen bo na Milanskem sejmišču že druga izdaja mednarodnega sejma "Metalfilo", specializiranega za kovinske žice. "Metalfilo '87", ki bo od 19. do 22. novembra, se napoveduje kot eno velikih svetovnih srečanj o kompleksni tehnologiji proizvodnje metalnih žic in torej o sektorju, za katerega so danes neposredno zainteresirane letalsko-vojsolska industrija, sodobna medicina (kardiokirurgija, pece-makers, laser), telematika (kabeli in optična vlakna za prenos glasu in slike) ter gradbeništvo prihodnosti (visiče mosti, takoimenovane tensostrukture itd.).

Poleg Italije, prirejajo podobne razstavnice prireditve na temo metalnih žic in kablov za optična vlakna še ZDA (Interwire v Atlanti, Georgia), Sovjetska zveza (Wire v Moskvi), Zvezna republika Nemčija (Wire v Düsseldorfu), Japonska (Wire v Tokiu, Švica (Wire v Baslu) in od lani tudi Kitajska.

Zahvaljujoč visoki tehnologiji metalne žice, ki sta jo razvili tako zasebna kot javna industrija, je Italija danes v

samem svetovnem vrhu te proizvodnje. Italijanska podjetja sodelujejo pri programu Tat-8 za postavitve prvega podmorskega kabla z optičnimi vlakni v Atlantiku, ki bo leta 1988 povezal Italijo in Združene države Amerike. O italijanskem prestižu na tem sektorju pa pričča tudi dejstvo, da edino njegovo tehnično revijo, ki izhaja na Zahodu v kitajskem jeziku, v celoti urejajo v Italiji.

Vloga industrijsko razvitih držav, ki zaradi visokih strokov proizvodnje ne morejo več krepiti bazične kovinske industrije, je torej danes v razvoju in ponudbi specifične tehnologije tretjim državam, predvsem tistim v polnem razvoju, kakršna je Kitajska in kjer je proizvodnja surovega jekla še vedno zelo donosna. "Metalfilo '87" bo torej italijanska izložba sodobnih "čudes", ki jih porajajo zapleteni postopki proizvodnje najrazličnejših tipov kovin (od jekla do bakra, od svinca do cinka in aluminija), spremljal pa jo bo tudi zanimiv strokovni simpozij.

Gospodarsko pismo iz Slovenije Politika malih korakov

plač - na kar so že pred dnevi mnogi namigovali - pač pa je ZIS določil, da se smejo plače povečati samo glede na rast storilnosti. Vsem proizvodnim dejavnostim je torej omogočeno, da glede na poslovne rezultate lahko izboljšujejo plače. Povečanje bo, če bodo predpisi spoštovani, sicer majhno, vendar pa le tolikšno, da bi še vedno motiviralo k delovni zagnanosti.

Na drugi strani pa je vlada določila, da za vsakega zaposlenega v bankah, zavarovalnicah, interesnih skupnostih in podobnih ustanovah (zajelo naj bi 156 tisoč delavcev) vsi od teh pa imajo za jugoslovanske razmere kar lepe plače, je to vendarle dokaj pogumen korak, ki si ga je upala narediti vlada in zaradi katerega bo med delavci v tovarnah gotovo požela odobravanje.

Drug tak pogumen, čeprav majhen korak je omejitev porabe v sisih in družbenopolitičnih skupnostih. Te skupnosti naj v prvem polletju ne bi porabile več denarja kot so ga povprečno v zadnjih treh lanskih mese-

cih. Pripranje finančnih pip, iz katerih priteka denar za delovanje družbenih služb, je nedvomno tvegana poteza, saj bo udarec čutil tudi precejšen del t.i. samoupravne birokracije, ki drži v svojih rokah dokaj pomembnih, čeprav skoraj nevidnih upravljalških položajev. Zaradi vloge, ki jo ima »nevidna uprava« v državi, so se doslej vsi podobni spopadi, s katerimi so skušali omejiti prelivanje denarja iz gospodarstva v negospodarstvo, dokaj klavarno končali. Zato se zastavlja vprašanje, kako »močan« bo novi zakon oziroma: koliko prostora bo odmerjeno za izigravanje zakona.

Pomemben majhen korak je bil storjen tudi za spodbujanje izvoza. Vlada je dala tistim izvoznikom, ki imajo pri trgovanju s tujino pozitivno bilanco, prednost pri uvozu, bankam je omogočila, da z delom deviz lahko razpolagajo same. Delež teh deviz je resda hudo majhen, vendar bo najbrž omogočil, da bodo lahko v poslovanju s tujino odpravljale drobne, tekoče težave, ki jih v devizni zakonodaji ni bilo možno predvideti in ki so podjetjem povzročale strašanske preglavice.

Kot najpomembnejši ukrep pa se zdi odločitev, naj tečaj dinarja, glede na glavne svetovne valute, nekoliko hitreje zdrsnje navzdol, kar naj bi izboljšalo poslovni položaj izvoznikov. Izvozniki so namreč zaradi precenjenega dinarja začeli izvoz zanemarjati ali pa so blago, ki so ga sicer prodajali na zahtevnih trgih, preusmerili na manj zahtevne, zlasti klirinške trge.

Vsi ukrepi, ki so sprejeti za spodbujanje izvoza, so bili izsiljeni. Izsilil jih je nazadujoč izvoz in pa bojazen, kaj bo s poravnanim dolžniških obveznosti do tujine, ki so v prvih treh mesecih dokaj velike, ker je devizni priliv skromen. Vlada se je morala upogniti pred zahtevami izvoznikov. Ni še kaj bistveno spremenila devizne zakonodaje, toda popravki vodijo k nekoliko normalnejšim poslovnim pravilom in se nekoliko približujejo tistim, ki jih je ta država že imela in ki so vendarle zagotavljali kar solidno izvozno rast. Opaziti je torej nekoliko vračanja nazaj, kar pa je vendarle najbrž korak naprej.

Ze iz vsega tega je razbrati, da se je vlada pri urejanju gospodarskih za-

dev zatekla k politiki kratkih korakov. Očitno zaradi izkušenj, ki so pokazale, da je pri daljših korakih preveč opotekanja, ki ga povzročajo najrazličnejša spotikanja, vzbujena iz političnih, ideoloških ali povsem materialnih hotenj. Važno za taktiko kratkih korakov pa je - če hoče biti uspešna - da je takih korakov v enem letu veliko. Glede na Mikuličev govor v zveznem parlamentu bi lahko sklepali, da namerava vlada letos kar hitro korakati. Mikulič je namreč napovedal še najrazličnejše druge spremembe, ki naj bi gospodarstvo vodile k realni in tržni ekonomiji. Takšne spremembe bodo v davčni politiki, v denarni in posojilni politiki, v finančnem sistemu, v kmetijski politiki, v uveljavljanju in podpiranju zasebnega dela gospodarstva, v možnostih za naložbe domačega in tujega zasebnega kapitala v jugoslovansko gospodarstvo, v t.i. delavski zakonodaji, v pogojih za dolgoročno kooperacijo s tujimi podjetji in tako naprej.

Nedvomno vlada zdaj nujno potrebuje močno podporo, če hoče izpeljati svojo zamisel. Politično je izobila že ob koncu lanskega leta, vendar pa zdaj še kako potrebuje tudi drugo - materialno. Tisto torej, ki se jo da izračunati v dolarjih in v odstotkih. Samo s slednjim si namreč lahko zagotovi več vpliva in več moči. Brez takega kapitala, ki bi mu lahko rekli: zaupanje ljudi v to, kar vlada počne - pa je v razburkanih kriznih razmerah težko lepiti krušljive delce v celoto.

JOŽE PETROVIČ

BR AZPRODAVSE ZARADI PrenoVITVE POSLOVNIH PROStOROV OBVESTILO OPČINI 23.12.86

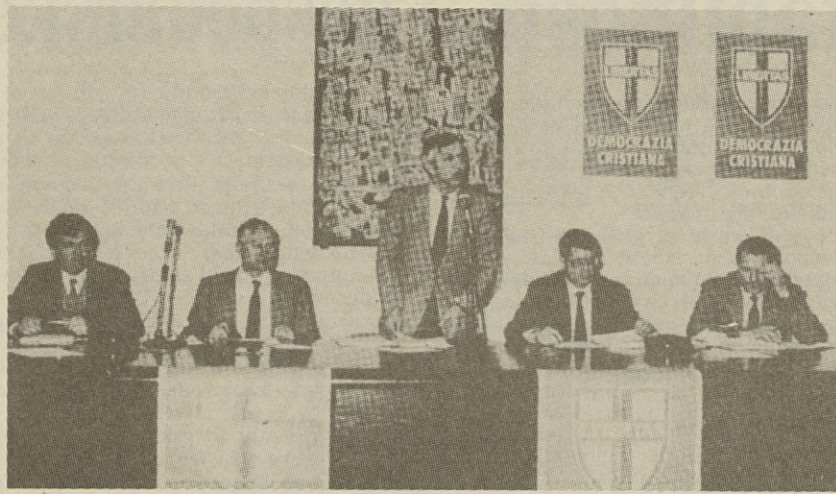
OKRAÑER

OD 3. FEBRUARJA DO 14. MARCA POPUSTI OD 20% DO 50%

UL. FLAVIA 53 TRST

Srečanje krščanskih demokratov v Špetru Slovenov Materialna osnova pred narodnostnimi pravicami?

ŠPETER SLOVENOV — Za kršćansko demokracijo je najvažnejše ustvariti ustrežne materialne pogoje, da ljudje ostanejo v hribih in se ne selijo v dolino. Tako bodo ohranili tudi svojo identiteto. Zaščita jezika in kulture, pa čeprav pomembni, prideta šele potem. V tem stavku pokrajinskega sekretarja KD Danila Bertolija se zrcali odnos kršćanske demokracije do Nadiških dolin in do Benečije nasplo. To je jasno prišlo do izraza v petek v Špetru Slovenov ob srečanju o problematiki goratih območij, ki ga je priredila stranka relativne večine. Za to priložnost (bila je prva razprava o načrtu za posege v goratih območjih, ki ga pripravljata deželni odbor je KD mobilizirala ves svoj glavni štab. Srečanja so se udeležili predsednik deželnega odbora Biasutti, deželni sekretar Longo, načelnik deželne poslanske skupine Carpenedo, pokrajinski tajnik Bertoli, ob njih pa krajevni voditelji kot deželni svetovalec Specogna, pokrajinski svetovalec Chiuch, predsednik gorske skupnosti Chiabudini. Od raz pozornosti stranke relativne večine do Nadiških dolin, obenem pa tudi zavest, da bo razprava nedvomno zašla tudi na delikatno področje zaščite slovenske narodnostne skupnosti.

Predsedstvo špeterskega srečanja s predsednikom deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine Adrianom Biasuttijem

da je konkretno pristopila k reševanju uravnovešanja razvitih in marginalnih področij. Po Biasuttijevem mnenju gre za širši sklop ukrepov, ki zadevajo tako decentralizacijo deželne uprave (v petek je odbor odobril zadevni zakonski osnutek in ga predložil v razpravo svetu) kot reorganizacijo služb, neposredne ukrepe v korist goratih območij in pa državni zakon o obmejnih področjih. Pri tem pa je treba seveda primerno tolmačiti pojem gorato območje, izdelati pravične in pravilne parametre, ki bodo omogočili razvoj obrobja ter preprečili odliv nakazanih sredstev v razvite kraje.

Krajevni diskutanti so s tako usmeritvijo v glavnem soglašali, opozorili pa so tudi na izrazite krajevne probleme, na paranje družbenega tkiva kot posledico marginalnosti in zaostalosti. Pa tudi narodnostno vprašanje je bilo obravnavano za različnimi toni. Predsednik gorske skupnosti Chiabudini je opozoril na problem in dejal, da se je treba z njim soočiti, saj Slovenci so tu, če je komu všeč ali ne, župan Sv. Lennarta Simaz pa je prikazal globalni zaščitni zakon kot strašilo, saj bi dvojezičnost lahko spodbudila prihod tujih ljudi. Kamen v dotle dokaj mirne vode pa je vrgel predsednik TO SKGZ Černo z načelnimi stališči do manjšinske zaščite in s poudarjanjem njene vloge mostu ob razvijanju mednarodnega sodelovanja.

Longo je sicer priznal, da obstaja zamuda ob tem vprašanju, pripisal pa jo je prekomernim zahtevam, ki niso v skladu s stvarnostjo. Dodal je, da se mora »gostota prisotnosti odražati tudi v količini zaščite« in pripomnil, da so problemi v Trstu, Gorici in videmski pokrajini različni, torej tudi pristop mora biti različen. Iste misli, vendar s kančkom večje odprtosti je povzel Bertoli. V tem okviru je dejal, da je danes mogoče iti naprej, ko se druge politične sile odpirajo do stališč KD in

dodal, da bo stranka relativne večine s svojim vztrajanjem botrovala uravnovešeni rešitvi. V tem okviru je poudaril, da imajo ukrepi za krepitev materialne osnove prednost pred jezikovnimi in kulturnimi.

Ostaja pa seveda vprašanje ali kulturno in narodnostno marginalno območje lahko izkoristi kompleksne ukrepe za materialno rast.

VOJMRIR TAVČAR

V torek seja deželne »statutarne« komisije

TRST — Deželni svet Furlanije-Juljske krajine se bo ponovno sestel v torek. Na začetku bodo odborniki odgovorjali na vprašanja in interpelacije, nakar bo skupščina izvolila tri predstavnike-suplente v osrednji nadzorni odbor.

Po seji je predvidena tudi umestitev posebne komisije za poglabitev deželnega statuta. Komisijo bodo sestavljali naslednji svetovalci: Angeli, Braida, Longo, Vignini in Carpenedo (KD), Pascolat, Tonel, Bratina (KPI, ki bo enega svojega predstavnika še določila), Zanfagnini in Manzoni (PSI), Fragiaco (PRI), Gonano (PSDI), De Agostini (MF), Cavallo (DP), Morelli (MSI), Gambassini (LpT), Giuricin (Mešana skupina) in Štoka (SSK).

Sporazum Dežela — Italstat Nezadovoljstvo CGIL po srečanju z Biasuttijem

TRST — Predsednik deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine Adriano Biasutti je imel včeraj dopoldne v Vidmu ločena sestanka s predstavniki sindikalnih organizacij in deželnih strokovnih združenj arhitektov, inženirjev ter deželnega združenja gradincev, na katerih je tekla beseda o nedavno podpisanim sporazumu med Deželno in družbo Italstat, predvsem kar se tiče izvajanja pravilnika o sporazumu.

Dokument, ki je bil podpisan z družbo IRI oktobra lani — je dejal Biasutti — je važen mejnik za Deželo, ki je tako pridobila instrument, na osnovi katerega bo lahko sprejela konkretne ukrepe v sektorjih primarne važnosti za socio-ekonomski razvoj teritorija. Za izvajanje tega sporazuma bo skrbel osemčlanski paritetni odbor (po štiri člani bosta imenovala tako deželni odbor kot družba Italstat), delovala pa bo tudi posvetovalna skupina, v kateri bodo prisotni tudi predstavniki sindikatov, poleg zastopnikov stanovskih organizacij.

Prav v zvezi s to prisotnostjo je deželno vodstvo CGIL po sestanku izdalo tiskovno noto, v kateri izražata nezadovoljstvo glede srečanja z Biasuttijem, ker predsednik deželne vlade ni bil jaseen glede nekaterih bistvenih točk sporazuma. V tiskovni noti tudi pravi, da CGIL ne bo sodelovala v posvetovalnem odboru, ki bo brez vsake oblasti na pogajanjih z deželnim odborom.

(zk)

V priredbi Kršćanske kulturne zveze Danes v Celovcu »Koroška poje«

Zbori bodo peli v slovenščini
nemščini, italijanščini in furlanščini

CELOVEC — V Domu glasbe v Celovcu (Miesstalerstrasse 8) bo danes ob 14.30 tradicionalni koncert »Koroška poje«, ki ga pod pokroviteljstvom Zveze slovenskih združenj v Celovcu organizira Kršćanska kulturna zveza.

Na prireditvi bodo sodelovali naslednji pevski zbori: mešani pevski zbor »Danica« iz Št. Primoža, mešani pevski zbor »Madrigalchor« iz Celovca, moški pevski zbor »Vres« iz Prevalj, mešani pevski zbor »Gruppo corale« s Trbiža in mladinski zbor »Ojsternik« iz Ukeve.

»Koroška je bila od nekdaj in je še danes kulturno in jezikovno izredno bogata. Zato bo spored vseboval pesmi v vseh jezikih, ki so doma na teh koroških tleh. Koroška bo letos pela slovensko, nemško, italijansko in furlansko« — tako je zapisano v vabilu prirediteljev, ki obenem dodajajo, da koroška tradicija še živi tudi po desetletjih in po bistvenih premikih deželnih meja in upravno-politične ureditve.

**KOROŠKA
POJE**

»Da meje v današnjem času ljudi čedalje manj ločijo, da imajo lahko tudi povezovalno vlogo, želi Kršćanska kulturna zveza poudariti s tem, da združuje na letošnji zborovskivi reviji »Koroška poje« zbere iz vseh predelov nekdanje Koroške.« Zato se je prirediteljem zdela umestna in potrebna taka združevalna prireditve prav v času zблиževanja alpsko-jadranskega prostora.

O problemih obrti v naši Deželi

TRST — Krajevna italijanska radijska postaja je posvetila sklop oddaj, ki so bile na sporedu v preteklem tednu, problematiki obrti v naši Deželi. V zaključni oddaji, ki je bila na sporedu v petek, so sodelovali deželni odbornik za obrt Turello, predsednik denarnega zavoda Artigiancassa Sacchetti, ravnatelj ESA ing. Selan, deželni tajnik CNA Cosolini ter za Slovensko deželno gospodarsko združenje Odo Kalan. Tema debate naj bi bile razvojne perspektive obrti in kako naj dosežemo nadaljnji razvoj. Vsi prisotni so se strinjali, da je obrt važna gospodarska panoga v Deželi, saj znaša bruto narodni dohodek, ki ga ustvarja obrt, preko 20 odst. celotnega dohodka. Zahteve trga terjajo nove prijeme in posege. Ugotovljeno je bilo namreč, da mali obrtniki niso v stanju, da bi lahko pripravili raziskave tržišča ali pripravili tehnološko modernizacijo svojih delavnice. Zaradi tega je potrebno, da pripravi ESA posebne načrte, kar pomeni, da se mora tudi delovanje te ustanove prilagoditi novim časom in novim potrebam. Zaradi tega je deželni odbor odobril odborništvo za obrt nadaljnje 3 milijarde lir prav za izdelavo takih študij. Odo Kalan je podčrtal potrebo po decentralizaciji uradov ESA, saj je neracionalno, da prihaja funkcionar v Trst le enkrat tedensko in to le za nekaj ur. Na neposredno vprašanje, da kot zastopnik slovenskih obrtnikov v Deželi ugotovi lažje možnosti mednarodnega sodelovanja, je Kalan podčrtal, da bi bili krajevni obrtniki pripravljeni vzpostaviti mednarodne stike, da obstajajo določene zakonske težave v drugih državah, posebno v Jugoslaviji, ki onemogočajo obrtnikom mednarodno sodelovanje. Slovensko deželno gospodarsko združenje stoji na stališču, da moramo iskati vse možne poti mednarodnega sodelovanja in zaradi tega je med pobudniki delovnih seminarjev v okviru tržaškega vzorčnega sejma. Mnogo si obetajo krajevni obrtniki, je zaključil Kalan, od zakona o obmejnih področjih, ki naj bi bil sprejet v doglednem času. V mešanih industrijskih conah, bi čisto gotovo lahko dobili svoje mesto sposobni in agilni proizvodni obrtniki.

Oddaja je bila odprta tudi poslušalcem, med temi se je oglasila Silva Bogatec iz Križa, ki je ugotovila, da je ESA sicer napravila mnogo koristnega dela, a da rešuje določeno problematiko preveč fiskalno. Omenila je tudi neizpolnjene obljube, da ESA uredi v središču Trsta prodajni prostor za uretino obrt. Zadeva se vleče že vrsto let, a vendar je vse ostalo na mrtvi točki. Ing. Selan je potrdil, da ima ESA v načrtih odprtje tega prodajnega središča, a da so nastali neki zapleti pri pridobivanju prostora na Trgu Unità. Občina, ki je lastnik stavbe, noče podpisati najemniške pogodbe, kljub temu da so prostori že dolgo časa prazni in neizkorišćeni.

Tiskovno poročilo deželnega tajništva SSk Hudo odstopanje od zahtev...

TRST — »Deželno tajništvo SSk ugotavlja hudo odstopanje od temeljne zahteve celotne slovenske narodnostne skupnosti v Italiji po odločni obrambi slovenske zemlje in prostorskih interesov manjšine, in to med samimi slovenskimi javnimi upravitelji. Gre za primer Sovodenj, kjer je uprava Obćinske enotnosti proti volji prebivalstva pristala na odpujanje slovenske zemlje; za združanje stranke, ki prejema tudi slovenske glasove, v zvezi z lokacijo sinhrotrona pri Bazovicu; kot tudi za večinsko koalicijo v občini Dolina, ki je gladko zavrnila ugovore prebivalcev iz Gročane, s Peska in iz Drage ter Kmečke zveze proti nepotrebnim omejitvam, ki jih prinaša uvedba zaščitenega naravnega področja.«

O tem je razpravljalo deželno tajništvo SSk na zadnji seji v Trstu. »Seja se je začela - prvi še tiskovno poročilo - s poročilom o političnem položaju in stranka je opozorila na še vedno neizpolnjene zahteve slovenske manjšine v zvezi z zaščitnim zakonom. Kljub obljubam tudi vlada s socialističnim predsednikom ni premaknila naprej te zadeve. Predčasne volitve bi ponovno izničile dosedajni zakonodajni postopek in senatu. Dejstvo pa je, da je besedilo, ki ga je ožjemu odboru senatne ustavne komisije predlagal poročevalec, socialistični senator Garibaldi, v nekaterih bistvenih točkah povsem nesprejemljivo.

Deželno tajništvo je osvojilo stališča, ki jih je o predlogu izdelala strankina deželna pravna komisija, ki je imela istega dne konstitutivno sejo in je za koordinatorko izbrala Petra Moćnika. Razpravljalo je tudi o nedavni okrogli mizi v Vidmu in odklonilo zamisel bivšega komunističnega poslanca Lizzera, češ da bi morali Slovenci sprejeti zaenkrat vsaj kompromisni zakon, da bi dobili vsaj nekaj, nakar naj bi si prizadevali za popolnejši zaščitni zakon. Po mnenju SSk bi to pomenilo novo dolgoletno odlaganje s pravično zaščito, ki je naša ustavna pravica. Glede Slovencev v videmski pokrajini bi bila sprejemljiva postopnost v izvajanju nekaterih pravic. Vendar mora biti zakon globalen tudi za Benečijo, Rezijo in Kanalsko dolino, ozemeljsko in vsebinsko. S trdnimi jamstvi mora tamkajšnjim rojakom zagotoviti možnost, da pridejo do stopnje zaščite, ki naj bi veljala za Slovence na Tržaškem in Goriškem.«

AVTONOMNA DEŽELA FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA RAZPIS NATEČAJA

Z objavo spodaj navedenega odloka predsednika deželnega odbora v uradnem deželnem listu št. 27, z dne 3. marca 1987 je deželna uprava razpisala naslednji natečaj:

ODPO št. 475/Os, z dne 10. novembra 1986

Javni natečaj z izpiti za 10 mest koadjutorja na poskušnji s poklicnim profilom administrativnega koadjutorja v sklopu oseba Avtonomne deže Furlanije-Juljske krajine.

Za sodelovanje na natečaju je zahtevana diploma srednje šole I. stopnje ali enakovredne priznane diplome pridobljene v tujini.

Prošnje morajo biti napisane samo na predpisanih kolkovanih obrazcih, ki jih lahko kandidati dvignejo od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro na naslednjih deželnih uradih, kjer je tudi razobešen natečaj:

- Trst: Splošno tajništvo predsedstva odbora — Ulica Carducci 6 (prtičlje, urad za informacije).
Videm: Deželna uprava za javne ustanove — Ulica Savorgnana 11.
Gorica: Pokrajinski urad za javne ustanove — Ulica Montesanto 17.
Pordenon: Pokrajinski urad za javne ustanove — Ulica Cavallotti 12.
Tolmeč: Krajevno gozdno nadzorništvo — Ulica S. Giovanni Bosco.

Če kandidati ne morejo ali težko dvignejo predpisane obrazce v teh uradih, lahko prošnje napišejo na kolkovani fotokopiji obrazca, ki je priložena razpisu in bo na vpogled v navedenih uradih pa tudi na vseh deželnih gozdnih postajah vsak dan vključno z nedeljo od 17. do 17.30.

Prošnje morajo biti vložene v Splošno tajništvo predsedstva deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine, Ulica Carducci 6 Trst, najkasneje do 19. ure 2. aprila 1987.

Uradni deželni list lahko kupite:

- v Trstu v knjigarni »I. Svevo« na Korzu Italija 9/1 (prehod Rossoni);
- v Vidmu v knjigarni »Benedetti« Ulica Mercatovecchio 13;
- v Pordenonu v knjigarni »Minerva« na Trgu XX. septembra;
- v Gorici v papirnici in knjigarni »Antonini« Ulica Mazzini 16.

Ona o 8. marcu

Od takrat, ko so razne napredne organizacije sprejele predlog, da bi 8. marec postal mednarodni praznik žensk, se je marsikaj spremenilo. Spremembe občutimo v vsakdanjem, drobnem življenju, v krajevnem in mednarodnem političnem dogajanju, v načinu življenja in nenazadnje tudi v mentaliteti ljudi. Dan žensk, kljub tradicionalnim vejicam mimoze in ponekod rdečega nageljna, tudi ohranja svoj skorajda tradicionalni pomen, vendar s časom pridobiva nekaj neprijeten priokus, ki ga skorajda ni mogoče opisati z besedami. Ženske vsevprek praznujejo in proslavljajo ta svoj praznik, vendar kako? Kaj jim še pomeni, kaj odkrivajo v njem, s čim ga istovetijo? Da bi sestavili čim jasnejšo sliko, kaj danes pomeni 8. marec, nam ni preostalo drugega, kot da se lotimo priložnostne ankete med ženskami različnih starosti, izobrazbe in poklicev in, zakaj ne, različnih političnih videnj.

Vera je zavedna, priletna ženska, ki je v življenju okusila in skusila marsikaj. Za vsak vaški praznik se loti vsakršnega dela in tudi za dan žena je angažirana v pripravah, raznašanju časopisov in širjenju sporočil. Zaupa v mlado generacijo in verjame, da se tudi mlada dekleta zavedajo pomena osmega marca. Po njenem mnenju je slednji ostal, pomensko seveda, tak kakršnega so si ženske izbojevale. Ni važno, kako ga praznuješ, važno je, da ga čutiš in osvojiš. "Sicer," pravi, "čemu smo se borile?"

Malce dvomim, da je Marija, gospodinja srednjih let in mati dveh otrok, mislila čisto resno, ko sem jo vprašala, kaj ji pomeni 8. marec. Njen odgovor je nekako takšen: "Ta dan je zame dan, ko se mi po glavi motajo najrazličnejše ideje. S prijateljicami se domenimo za večerjo v kaki restavraciji, potem jo mahnejo kam na ples, tudi v disko, če ni drugega. Ja, na ta dan lahko norimo, nekako tako, kot za pust, pa vendar z občutkom, da nam je

marsikaj dovoljeno. Tudi moji doma bodo danes nekoliko popustljivejši..."

Po takem odgovoru se človeku ne hote pritihotapi misel, da še vedno in kljub vsemu, nekaterim ženskam 8. marec ne pomeni drugega kot prilžnost za neovirano zabavo in veseljačenje, češ, saj mi danes tako nihče nič ne more. Pa se znajde Tatjana, bojevitka in polemična, kot malokdo. Pravi: "Tako, kot nekatere moje znanke pojmuje in uveljavljajo svoje osemmarčevske pravice, je kratkomalo svinjarija (dobesedno). Zgodilo se je že, da me je bilo zaradi družbe žensk, v kateri sem se na nekem prazniku znašla, kar sram. Toda, mimo tega mislim, da bi bilo treba korenito spremeniti marsikaj v povprečni ženski mentaliteti. Prepričana pa sem tudi, da je 8. marec danes vse preveč strukturaliziran dan, ki ga iskoriščajo zlasti industrije s svojimi izdelki, namenjenimi gospodinjam. Kaže, da si le za osmi marec

Medtem ko se je v vsej Italiji vnela polemika o 8. marcu, oziroma o zgodovinskih netočnostih povezanih s tem datumom, se vse ženske pripravljajo na praznovanje mednarodnega dneva žena in to seveda tudi v Benetiji, kjer ima ta praznik že večletno tradicijo. Seveda njegovo vsebino bogati ali lahko rečemo celo pogojuje dejstvo, da gre v našem primeru za določeno skupnost, ki se še danes mora boriti za priznanje in obenem za obstoj in razvoj. Pa vendar je še vedno 8. marec prilžnost, da se ženske in vsa beneška skupnost sprašujejo o vlogi možnosten, dosežkih in stopnji enakopravnosti žena, čeprav se mi zdi, da kažejo Benečanke določeno nestrpnost zaradi tega ponavljajočega se ritualnega obravnavanja ženskega vprašanja, ki ga v tisku in drugih sredstvih javnega obveščanja odpiramo izključno nekaj dni pred in po 8. marcu. In kako jim ne dati prav?

Razmišljanja o sebi, o odnosu s partnerjem, z družino in okoljem, o svojem mestu in uveljavljanju na

foto Laura Isoni

lahko privoščimo super elektronski pomivalni stroj in podobno. Ne vem, kaj bi lahko še rekla, morda to, da je tisti pravi, tradicionalni osmi marec šel kratkomalo v pozabo.

Občutki se zopet spremenijo, pa spet ne vem, ali so prijetnejši ali turbonejši. Morda pa je 8. marec stvar najbolj angažiranih žensk, ki se aktivno in zagrizeno vključujejo v družbe-

no in politično življenje. Tistih, ki natančno vedo, kaj hočejo in zato snujejo načrte, kako bi zaželeno tudi dosegle, morda celo za vsako ceno. Ena od takih angažirank je tudi Silvana, pa čeprav ne bi mogli reči, da je pretirano zagnana in pristranska. Ima številno družino in nemalo problemov tudi zdravstvenega značaja. Vendar je našla tudi čas za to, da je od vsega začetka podprla pobudo o ustanovitvi dru-

Kako povezati tradicionalno z novim

političnem področju in na delovnem mestu, o bodočnosti, ki jo ima beneška ženska in z njo vsa slovenska skupnost, o izidih sodobne računalniške družbe in o drugih problemih, se odvija in bogati vsak dan. Prav tako je vsak dan ženska prisotna s svojim delom s svojimi predlogi in prizadevanji za lastno in družbeno rast. Vsak dan se bolj aktivno vključuje v politično, kulturno in ekonomsko stvarnost. Prevzema tudi v okviru slovenske skupnosti odgovornosti in bremena in to zavestno in brez strahu. Očitno je, da so bili v tem pogledu narejeni tudi v Benetiji, ki je le del te dežele in te države

pomembni koraki naprej. Toda je ženska enakopravna? Seveda ne. Zdi pa se mi, da se danes to vprašanje ne postavlja več tako površno, kajti tudi v Benetiji se ženska problematika uvršča v živahno, živo in dinamično stvarnost, kjer so zelo močni idealna napetost iskanja novih prijemov in novih poti pri reševanju problemov čedalje bolj kompleksnih in obsegajočih vso našo skupnost. Kakršenkoli je potem kulturni program praznovanja 8. marca in tudi, če se omejimo na odnos ženska in narodnostna skupnost, se mi zdi, da je v Benetiji izhodišče razmišljanja prav vprašanje, kako povezati tradicionalno kmečko kulturo in današnjo sodobno družbo, kako ohraniti preteklost in tradicijo in obenem ostati v koraku s časom. Kako graditi nekaj novega in se vključevati v širši politični, kulturni in predvsem gospodarski svet, se razvijati, osvajatiti nove govornice in istočasno ohranjati in bogatiti svojo lastnost.

JOLE NAMOR

ženskih posvetovalnic, v njih aktivno sodeluje, zanima se za mladinsko problematiko in na splošno za krajevno dogajanje. O 8. marcu meni: "Problemov, o katerih bi ženske lahko diskutirale je nešteto. Veliko je še starih in nerešenih, tem pa moramo, žal, sproti dodajati nove, aktualnejše a nič manj pereče. Naš praznik je morda malce degeneriral, skomercializirali so ga, nekako tako kot materin ali očetov dan, ko trgovine ponujajo parfume in likerje po znižani ceni. Sama pa se raje zamislím nad dejstvom, da imamo ženske vse manj možnosti dela, tudi moškim ni lahko, pa vendar! Prepričana sem, da bi ženske lahko veliko pripomogle pri reševanju problemov kakršni so, na primer jedrsko oboroževanje, lakota v svetu, emarginacija, ki se že zdavnaj ne nanaša samo na stare in onemogle, temveč je vse bolj prisotna med mladimi, ki jih je družba zamorila. Nenazadnje je tu še problem Aidsa, ki ga ni mogoče kar tako spregledati, češ, meni se pa že ne bo zgodilo. In naši otroci? Kakšna bodočnost se jim obeta? Zaman je trditi, da smo mi že nekako preživeli, bodo tudi oni. Te probleme bi bilo treba temeljito poglobiti in mislim, da bi bil prav 8. marec prilžnost, da bi se o njih lahko širše razpravljalo. Nekaterim ženskam, kaže, ni do ozaveščenosti, mižijo pred stvarnostjo in to ni več v duhu praznika, ki so si ga ženske - delavke pred tolikimi leti in s tolikšnimi žrtvami izbojevale."

Kaj, ko bi dregnila še v najbolj tradicionalno mnenje ženske, ki se nikakor ne more sprijazniti z dejstvom, da se mladina s svojim vedenjem in mišljenjem vse bolj oddaljuje od vrednot NOB? Ivanka pravi, da ji sploh ne bo nikoli jasno, zakaj so AFŽ preimenovali v dan žena, po nekem nelogičnem posnemanju in potem še v dan žensk, kot posledica feminističnega strašila. Sama ga že dolgo ne praznuje več, kvečjem obuja spomine na čas, ko se je prebijala skozi gozdove in nosila hrano in zdravila ranjenim partizanom. "Takah časov ne želim nikomur," pravi, "vendar bi bilo dobro, ko bi jih mladi, ki imajo vsega na pretek, vsaj za en dan okusili."

Poklepeta sem še z nagajivo najstnicco Martino. V parfumeriji je izbirala kolonjsko vodo za mamo, za 8. marec. "Ne vem, če mi sploh kaj pomeni ta dan. Vzgojili pa so me v duhu enakopravnosti in enakovrednosti. Moj oče pomije posodo vsak dan, ne samo za 8. marec. Mama dela v izmenah, oče pa samo čez dan, zato je samo po sebi umevno, da si med seboj pomagamo."

MIMA KAPELJ

SOBE OTROŠKE (LEPLJEN LES)	PO	600.000
SOBE SAMSKE (OREHOVINA)	PO	860.000
OMARE SEZONSKKE (LEPLJEN LES)	PO	360.000
OMARE SEZONSKKE (OREHOVINA)	PO	480.000

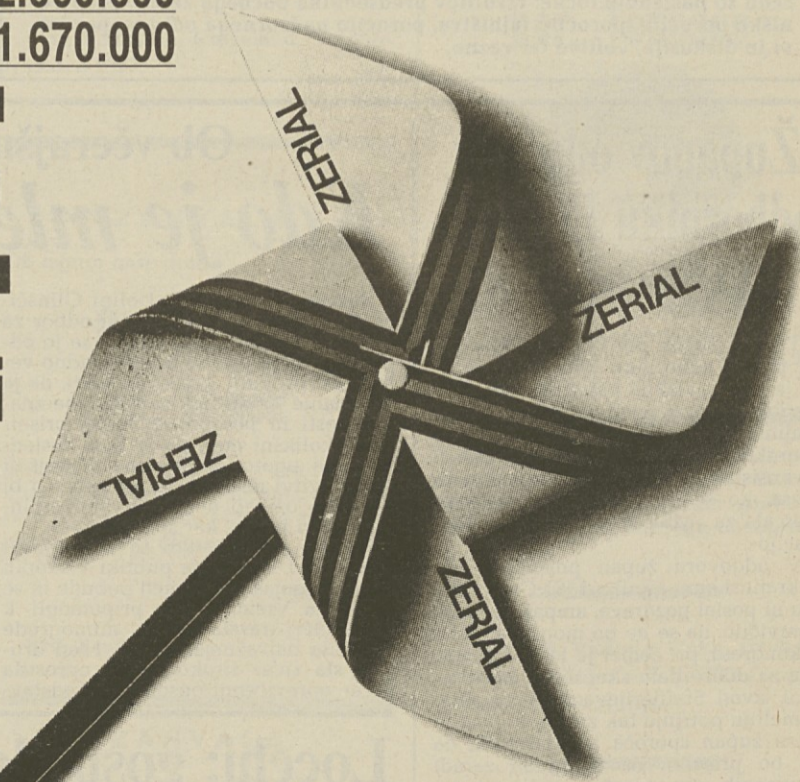
POGLEJ KAKŠNE CENE

DIVANI USNJENI	PO	1.570.000
DIVANI S PREVLEKAMI IZ BLAGA	PO	670.000
DNEVNE SOBE Z MIZO IN STOLI (OREHOVINA)	PO	1.600.000
DNEVNE SOBE Z MIZO IN STOLI (lepljen bel les)	PO	1.135.000

KUHINJE KOMPLET Z ELEKT. STROJI	PO	2.480.000
KUHINJE LESENE Z ELEKT. STROJI	PO	2.900.000
KUHINJE RUSTIKALNE Z ELEKT. STROJI	PO	2.900.000
DNEVNE SOBE RUSTIKALNE, MASIVNE	PO	1.670.000

SPALNICE ZAKONSKKE IZ OREHOVINE	PO	1.560.000
SPALNICE ZAKONSKKE, LAKIRANE	PO	1.840.000
SPALNICE ZAKONSKKE, STILNE	PO	2.198.000
RAZTEGLJIVI DIVANI ZAKONSKI S PREVLEKAMI	PO	790.000

prava vetrnica priložnosti

ZERIAL

CELO LETO
POSEBNE
PONUDBE
NA OBROKE
BREZ MENIC

PET NADSTROPIJ
RAZSTAVNEGA PROSTORA (4000 m²)

PREVOZ IN MONTAŽA
VKLJUČENA V CENO

CENTER
OPREME

TRST
UL. SETTEFONTANE 62

Na zadnji seji tržaškega občinskega sveta Krizni položaj SSG in Aquila v odgovorih na interpelacije

Krizni položaj Slovenskega stalnega gledališča in negotova usoda žvelejske petrolejske čistilnice Aquila sta bila predsinočnim glavni temi razprave na zadnji seji tržaškega občinskega sveta. Njima so namreč posvetili največ pozornosti na zasedanju, ki je bilo posvečeno v bistvu vrsti odgovorov na interpelacije svetovalcev in obravnavi številnih rednih upravnih sklepov, in ki se je tokrat izjemoma začelo brez običajnih tričetrtin ali še daljših zamud.

O nevrzdržnih razmerah v našem gledališču je bil govor v zvezi z interpelacijo, ki jo je vložil slovenski komunistični svetovalec Stojan Spetič, ki je želel izvedeti od župana in občinskega odbora, kako mislita nastopiti, da se odpravijo hude finančne težave, ki so se od začetka februarja sprevrle že v pravo hudo krizo, ki grozi onemogočiti hvalevredno dejavnost najpomembnejše slovenske kulturne ustanove v zamejstvu. V svojem odgovoru je župan Staffieri potrdil, da na neki prejšnji seji poudarjeno stališče, da pač tržaška občina prispeva Slovenskemu stalnemu gledališču letno podporo, ki je sorazmerno večja od tiste, ki jo daje italijanskim gledališkim ustanovam (zlasti Verdiju in Stalnemu gledališču). Zato po njegovem mnenju mora poskrbeti za večje potrebe SSG državni parlament, oziroma vlada, ker tržaška občinska uprava večjega finančnega nabora ne premore.

Spetič je sicer soglašal s Staffierijevimi stališči in je izrekel zadovoljstvo z odgovorom, toda je v svoji repliki pristavil, da bi morala vseeno tržaška občinska uprava pričeti izjemno težkega položaja poseči po izjemnih ukrepih, ki naj pomagajo Slovenskemu stalnemu gledališču premostiti krizo v času, dokler ne pride do rešitve z novim državnim zakonom. Zanj so že podpisale zadevni osnutek vse demokratične sile v parlamentu, je dejal komunistični svetovalec, toda politična kriza v Rimu postavlja v dvom njegovo hitro uzakonitev. Medtem pa od 1. februarja SSG nima več nobe-

nih sredstev, tako da je osebe hvalevredno odločilo, da bo nadaljevalo delo tudi brez prejemkov, ministrstvo pa celo grozi z zmanjšanjem že itak nezadostne dotacije (okrog 600 milijonov) za 40 milijonov, če gledališče ne bo uprizorilo vsaj 150 predstav letno, kar je za manjšinsko gledališče malone neizvedljivo. Zato je Spetič pozval župana, ki bo v prihodnjih dneh sprejel zastopstvo upravnega sveta SSG, naj se z njim dogovori o prehodni rešitvi, ki naj omogoči nadaljevanje delovanja gledališča.

O razvoju pogajanj za nadaljevanje proizvodnje in ohranitev zaposlitve v žvelejski rafineriji Aquila je na interpelacijo komunističnega svetovalca Uga Polija spregovoril socialistični podžupan Seghene, ki se je udeležil zadnjega srečanja v Rimu pri podtajniku na ministrstvu za industrijo Crescu. Poudaril je, da so pogajanja za prehod rafinerije od francoske družbe Total na nove kupce v odločilni fazi. Decembra je že kazalo, da bo ustanovljena nova družba New Aquila. Toda avstrijsko podjetje Cei-Sud še ni dobilo »petrolejskega« partnerja (možnih je več, med njimi tudi nigerijsko državno petrolejsko podjetje), tako da so v Rimu sklenili dati pogajalcem še dva tedna časa. Tedaj, na novem sestanku na rimskem ministrstvu se bo odločilo: ali se ustanovi nova družba, pri kateri bi sodelovala tudi deželna finančna družba Friulia, z jasnim proizvajalnim programom, ki bi prevzela tudi vse osebe Aquile, ali bodo morali javni činitelji, ministrstvo za industrijo in deželna ter krajevne uprave, iskati drugačno rešitev. V repliki je Poli naglasil, da je treba izvajati po mnenju KPI odločnejši pritisk tudi na Total: če francoska družba otežuje pogajanja, ji je treba zagroziti z odpovedjo dovoljenja za obalno skladišče v Trstu in za razdeljevalno omrežje v vsej državi, in v tem smislu naj bi tržaški občinski svet odobril ustrezno resolucijo.

Na seji zgornjega občinskega sveta V triletnem načrtu številna javna dela

Na petkovem zasedanju zgornjega občinskega sveta, ki je bilo prvo v letošnjem letu, je župan Miloš Budin najprej navedel podatke o gibanju prebivalcev v letu 1986. Rojstev je bilo 17, 19 ljudi je umrlo, število občanov pa se je s prirastkom 53 enot povečalo na 2195. Župan je nato izrekel javno priznanje občinskim delavcem, ki so ob januarjskih snežnih nepravilnostih kar cel teden pluzili ceste noč in dan in tako omogočili reden potek prometa.

Na srečanju z upravitelji tržaške pokrajine so poglobili številna odprta vprašanja, predvsem v zvezi s toponomastiko in nekaterimi odseki cest, ki naj bi jih pokrajina prevzela v upravljanje. Zgornja občina je Skladu za Trst predstavila naslednji triletni plan javnih del: ureditev vinskoga centra in enoteke v Zgoniku (idejnega natečaja se je udeležilo kar 16 arhitektov in po oceni pristojne komisije bodo razstavljeni vsi izdelki), asfaltiranje ceste v Zagradcu, popravilo zvonika, realizacijo kmečkega vodovoda, dograditev občinske knjižnice v Saležu, ureditev družbeno-kulturnih sedežev po vaseh, zunanjo ureditev športno-kulturnega središča in popravilo občinskih stavb. V zvezi z ustanovitvijo zdravstvenih okrajev zgornjega občinskega sveta, ki je bilo prvo v letošnjem letu, je župan Miloš Budin najprej navedel podatke o gibanju prebivalcev v letu 1986. Rojstev je bilo 17, 19 ljudi je umrlo, število občanov pa se je s prirastkom 53 enot povečalo na 2195. Župan je nato izrekel javno priznanje občinskim delavcem, ki so ob januarjskih snežnih nepravilnostih kar cel teden pluzili ceste noč in dan in tako omogočili reden potek prometa.

na smatra, da mora biti tak sedež čim prej ureden na Proseku.

O nekaterih svetovalskih vprašanjih v zvezi z gradnjo hitre ceste, dvojezičnimi smerokazi in odlaganjem smeti je občinski svet po poročilu odbornika Antona Furlana soglasno odobril ustanovitev občinske prostovoljne gasilske enote, ki že šteje 45 članov; vodja skupine bo Bruno Pegan. Za tem je občinski svet še izglasoval formalne popravke in dopolnila nekaterih členov pravilnika za smetarsko službo, prodajo dela občinskega zemljišča v Saležu in odobril strošek za delovanje občinske knjižnice. (B. S.)

Obvestilo izletnikom Primorskega dnevnika

Vse bralce, ki so se prijavili za izlete Primorskega dnevnika, prosimo, da poravnajo drugi obrok vpisnine za potovanje v Berlin in na Elbo v četrtek, 12. t.m., od 8.30 do 13. ure na upravnega dnevnika v Ul. Montecchi 6.

Drugi obrok za Berlin je 250.000 lir, za Elbo pa 100.000 lir.

Tretji obrok bo treba poravnati v začetku aprila.

Uredništvo

Bodo službo ukinili konec marca?

Spremljevalci prizadetih otrok ponovno brez delovnih perspektiv

Čeprav je bilo v prejšnjih letih že ogromno razprav in kočljivih trenutkov, je služba spremljevalcev prizadetih otrok, kljub njenemu nespornemu družbenemu pomenu, še vedno prava pepelka, žal predvsem na škodo najbolj potrebnih otrok. V uredništvu smo včeraj prejeli tiskovno poročilo teh operaterjev in ga v celoti objavljamo. Takole se glasi:

»Spremljevalci prizadetih otrok že več let omogočamo tem mladim normalno obiskovanje šol in izvenšolsko vključevanje v družbene dejavnosti. V nasprotju z zastarelimi konceptom o zgolj fizični spremljavi prizadetega, predvsem naša služba, ki jo Pokrajina upravlja v imenu Tržaške občine, popolno oskrbo otrok. Ti operaterji, ki jih Pokrajina zaposluje, ne da bi jemala v poštev njihove zahteve, jamčijo visok kakovostni nivo službe, ki je v teh letih postala naravnost nezamenljiva.

Pri tem pa opozarjamo javnost, da nam kljub večletni delovni izkušnji Tržaška pokrajina ne jamči delovne kontinuitete, kar ima negativne posledice ne le za operaterje, ampak predvsem za prizadete otroke, za njihove družine in za vse ustanove, v katere so handicapirani vključeni. Ob tem pa opozarjamo, da smo plačani 4.920 lir za uro efektivne prisotnosti, ne da bi pri tem imeli osnovna delovna jamstva, kot so zdravstveno zavarovanje, socialne dajatve, plačan bolniški dopust in dopust itd. Kot da že to ne bi dovolj zgovorno dokazovalo neobčutljivost pristojnih uprav, bodo to službo UKINILI 31. marca. Ne samo torej, da operaterji nimajo perspektiv za izboljšanje delovnih pogojev, pod vprašajem je celo obstoj naših delovnih mest. Sprašujemo se, če gre v našem primeru za nestalno delo ali za legalizirano delo na črno?

Spremljevalci prizadetih mladoletnikov

V nedeljo, 22. marca, na Opčinah redni občni zbor Kmečke zveze

»Predlogi za enoten načrt posegov za tržaško kmetijstvo« je geslo, pod katerim je Kmečka zveza za nedeljo, 22. marca, ob 9. uri v Prosvetnem domu na Opčinah, sklicala svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu so naslednje točke: izvolitev predsednika občnega zbora, predsedniško poročilo, poročilo tajništva, poročilo nadzorne odbora, pozdravi in diskusija, volitve ter razno.

Zanimivo predavanje prof. Merkuja v okviru tečaja Skupine 85 Trst že v srednjem veku večnacionalen

»Večjezična stvarnost v Trstu od poznega srednjega veka do konca 17. stoletja: zgodovinski dokumenti v pozitivni in negativni« je bil naslov tretjemu predavanju izpopolnjevalnega tečaja za italijanske in slovenske šolnike, ki ga prireja Skupina 85 v sodelovanju z deželnim zavodom IRRSAE. O večjezični stvarnosti v Trstu je včeraj spregovoril profesor Pavle Merku, čigar dragoceno filološko in zgodovinsko delo že dobro poznamo. Na osnovi nekaterih zgodovinskih dokumentov iz obdobja med 14. in 17. stoletjem je profesor Merku dokazal, da tržaško prebivalstvo ni bilo enostransko romanskega izvora, pač pa da so že dolgo pred kozmopolitskimi vzgibi terezijanskega Trsta v tem mestu živeli narodi romanskega, germanskega in slovenskega izvora. Tako je Merku izpodbil tezo prvih italijanskih raziskovalcev, da so v teh krajih govorili eno ali dve inačici romanskega jezika (tržaščino beneškega izvora in tergestinščino furlanskega izvora) in dokazal, da so že v različnih dokumentih 14. stoletja prisotna slovanska imena. Če izvzamemo latinščino, uraden in učen jezik, so v Trstu govorili štiri jezike: omenjena jezika romanskega izvora, nemški in slovanski jezik.

Profesor Merku je prisotnim predložil dokumente iz raznih arhivov in podatke iz študije o moških in ženskih lastnih imenih, ki jo ravnokar pripravlja ter iz teh podatkov povlekel zanimive rezultate. Najprej je po-

udril, da v večini primerov, to je za tri četrt znanih lastnih imen, ni mogoče razumeti narodnosti, razen če lastnim imenom ne sledi pridevnik, ki označuje narodnost ali če imena ne izvirajo iz prekrščanske dobe. Večina lastnih imen (družinskih ni vzel v poštev, ker priimki namreč lahko potujejo daleč, je dejal, in med drugim niso verodostojni zaradi visokega števila mešanih zakonov) so si Tržačani sposodili od svetnikov, običajno v latinizirani obliki, kar je veljalo seveda za

priladnike vseh narodnosti. A že dejstvo, da je v dokumentih 14. stoletja mogoče zaslediti številna slovanska imena, ki jih niso znali ali mogli latinizirati, potrjuje Merkujevo tezo. Tako je na primer najti številne Jurije, Mohorje, Ivane, Mince, Zanete. Če so ta imena obstajala, pomeni, da so jih ljudje uporabljali. Zanimiv dokument iz arhiva družine Marenzi pa potrjuje tudi tezo, da so Tržačani v vsakdanjem običevanju uporabljali tudi številne slovenske izraze in da so torej poznali ali celo občevali v vseh jezikih, ki so jih govorili v Trstu. V pisnih iz arhiva Marenzi v letih 1697/98 je mogoče zaslediti namreč več slovenskih in nemških izrazov od ajdove kaše do skednja, ograde, mehov, itd. Podatki, je zaključil profesor Merku, so sami po sebi zgovorni in govorijo o večnacionalni sestavi srednjeveškega Trsta.

»Mavrica solidarnosti« za libanonske ženske

Nad 400 mladih študentov in dijakov Zavoda združenega sveta iz Devina in iz Južnega Walesa in iz nižjih srednjih šol devinsko-nabrežinske občine ter iz pobratenih občin Buj in Ilirske Bistrice bo nastopil danes ob 16. uri v občinski telovadnici v Nabrežini v predstavi z naslovom »Mavrica solidarnosti«.

Namen predstave je zbiranje prispevkov, ki bodo namenjeni boju proti lakoti v svetu. Ker datum predstave sovpada z mednarodnim dnevom žena, je mednarodna organizacija OXFAM, kateri so namenjeni vsi prispevki, ki jih zbirajo Zavodi združenega sveta, odločila, da dodeli posebni prispevek libanonski organizaciji Nejdah, ki je sestavljena iz samih žensk.

Organizacija se ukvarja s problemi prehrane v palestinskih taboriščih v Bejrutu, Sidonu in Tiru. Organizacija deluje z veliko težavo in prav dejstvo, da je sestavljena iz samih žensk ji omogoča večjo svobodo delovanja.

Darujte v sklad
Mitje Čuka

Županov odgovor odborniku Lokarju o kongresu MSI

Tržaški župan Staffieri je odgovoril na pismo odbornika SSK Lokarja, ki ga je bil vprašal za pojasnila v zvezi z njegovim pozdravom nedavnemu pokrajinskemu kongresu MSI. Lokar je oporekal temu pozdravu, zlasti zaradi revanšističnih teženj omenjenega kongresa, ko se je neofašistična stranka oklicala za »MSI za Trst, Istro in Dalmacijo«.

V odgovoru župan pojasnjuje, da pokrajinskemu tajniku MSI Giacomelliju ni poslal pozdrava, ampak le pisno opravičilo, da ne bo mogel udeležiti kongresa, pri čemer je le izrazil voščila za dobro delo skupščine. In priložni izvod Staffierijevega pisma Giacomelliju potrjuje tak značaj dopisa. V njem župan sporoča tajniku MSI, da ne bo prisoten na kongresu zaradi drugačnih obveznosti, predvsem pa, ker se kot župan ne namerava udeleževati manifestacij, ki so odraz strankarske dejavnosti. Obenem pa mu sporoča, v svojstvu župana in pokrajinskega tajnika Liste za Trst, željo, da bi se kongresna dela sklenila z odločitvami, ki naj prispevajo k pozitivnemu pristopu MSI k tržaškemu političnemu življenju, ob upoštevanju drugačnih vlog večine in opozicije, ki morata obe prispevati k blaginji mesta. Na koncu Staffieri pa le »pozdravlja« Giacomellija in »vse kongresiste«.

Ob včerajšnjem odprtju razstave na Pokrajini Kdo je mlel v mlinih ob Glinščici?

Razstava o mlinih v Dolini Glinščice, ki jo je pripravil Deželni odbor za zaščito kraških pojavov in ki so jo odprli včeraj, je privabila nenavadno veliko število ljudi. Lahko bi rekli, da je zanimanje Tržačanov za krajevne znamenitosti in posebnosti vselej prisotno, v kolikšni meri pa je tudi dosledno, smo ugotovili prav na včerajšnji predstavitvi načrtov, po katerih naj bi ponovno oživeli nekdanji živahni mlinški kamni in vse, kar spada zraven.

Izvedenec Semeraro in pokrajinski odbornik Dini, ki sta publiki v skopih besedah pojasnila pomen pobude in se zahvalila vsem, ki so pripomogli k uresničitvi razstave, sta mimogrede pozabila najvažnejše stvari. Med drugim sta sicer širokogrudno opostila (sicer opravičeno) odsotnost predstav-

nikov deželne in tržaške občinske uprave, nista pa namignila, da bi se nemara spodobilo, da bi bil med prisotnimi vsaj en član dolinskega občinskega predstavništva. Resda je odbornik Dini povedal, da je načrt, ki ga pravkar predstavljajo, samo predlog, kako bi se dalo resanirati propadajoče strukture ob žuboreči Glinščici, ki da je tudi eden od biserov tržaške pokrajine; pojasnil je tudi, da obstajajo številne birokratske, praktične in tehnične ovire, ki jih ni mogoče spregledati in da si zato nihče ne prilašča zahteve, da bi se načrt nekot tudi udejanil. Pri vsem tem pa je krakomalo pozabljal, da spada Dolina Glinščice, z mlini in brez njih, pod upravo občine Dolina, ki menda že ima svoje načrte o tem,

kako bi se dalo ta enkratni biser zaščititi in ovrednotiti.

O razstavi sami bi lahko rekli, da je bogata in smotrno postavljena. Nič na njej pa ne daje slutiti, da ob Rosandri (Glinščici), na Mattonai (Krmenci) in v Bagnoliu (Boljuncu), živijo tudi Slovenci. Mlini naj bi bili, tako beremo v podnapisih slik, izraz kmečke kulture, ki je izumrla. Od kod pa je bil kmetmlinar? Bajje se je po njegovih žilah pretakalo nekaj slovenske krvi — eden od mlinov se imenuje »Molino Strainov«, po kakšnih pregrešnih lju-bezenskih storijah pa se je v to slovensko kri pomešalo nekaj nemških značilnosti, o čemer pričča »Molino Prainitsch«. Od kod se je vzel mlin »Parovelovim malen«, v oklepaju sicer piše (anche mulino Mahnic), pa bogsgavedi.

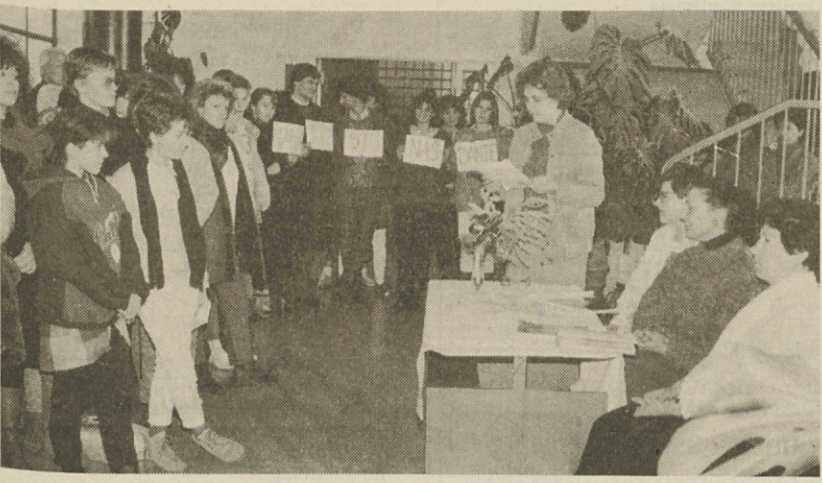
Kakorkoli že, Semeraro nam je povedal, da je o pobudi pokrajinski tiskovni urad obvestil vse pristojne predstavnike oblasti, da je pred časom prišlo tudi do neformalnega srečanja z dolinskimi občinskimi možmi, ki da so pobudo pozitivno ocenili, in da je zato njihova odsotnost uganka, ki jo lahko rešimo le, če kontaktiramo odgovorne. Ko se bo čas, namenjen razstavi, iztekel, pa celotna stvar ne bo šla v pozabo, temveč bo potrebno poiskati način, kako načrte in predloge uresničiti, seveda v demokratičnem in siceršnjem sodelovanju s pristojnimi krajevnimi upravami. (mi)

Locchi: gospodarska konferenca odvisna od razvoja vladne krize

Predsednik pokrajinske uprave Locchi se je srečal s pokrajinskimi sindikalnimi tajniki CGIL, CISL in UIL Treuom, Tersarjem in Trebbijem, ki so mu predlagali, da bi Pokrajina poskrbela za organizacijo tretje pokrajinske konference o gospodarstvu. Locchi se sicer s predlogom in njegovim vsebino strinja, glede časa in načina organiziranja konference pa je dejal, da bo neizbežno upoštevali razvoj vsedravnega političnega položaja, ki ne pogojuje le odobritev pomembnih ekonomskih ukrepov (kot na primer zakona za obmejna območja in posebnih kontingentov), temveč tudi samo sklicanje deželne konference o podjetjih z državno udeležbo. To pa praktično pomeni, da pokrajinske konference o gospodarstvu pač ne bo tako hitro.

V mestu in okolici številne prireditve ob 8. marcju

Tudi za naše ženske je danes praznik

Na učiteljsku so ob Dnevu žensk predstavili knjigo Burja in kamni

Ob mednarodnem Dnevu žensk so se včeraj zvrstile številne prireditve, ki so jih organizirali domača društva, šole, ZZI in ženske skupine političnih strank. Tudi danes je na sporedu več prireditev, ki bodo nedvomno pritegnile številno občinstvo in ne samo žensk.

Kroniko prireditev bi pričeli s prijetno proslavo na učiteljsku Slomšek. Dijaki in profesorji učiteljska so proslavili Dan žena s predstavitev literarne novosti "Burja in kamni" in njenih treh avtoric Irene Žerjal, Marije Mislj in Nadeje Svare. Ravnateljica Elvi Slokarjeva je uvodoma pozdravila goste in izrazila še posebne čestitke Nadji Švari, ki je dijakinja te šole, ob izidu njenega pesniškega prvenca. Zbirko je predstavila profesorica Marija Cenda, nakar so avtorice prebrale nekaj odlomkov iz zbirke, glasbene utrinke pa sta ponudila Vasja Legiša na violončelu in Katja Granier na klavirju.

Včeraj zjutraj so tudi v dvorani tržaškega občinskega sveta proslavili Dan žena. Izvoljenke v krajevne ustanove tržaške občine in pokrajine so namreč priredile srečanje na temo »Ženske in delo: problemi in perspektive«.

Največ prireditev je organizirala in najavila ZZI, tako v mestu kot na Krasu in Bregu v sodelovanju z društvi. Pokrajinski koordinacijski odbor ZZI je priredil v mestu dve srečanja. V petek popoldne na Trgu Galdoni in včeraj zjutraj na Trgu Unità, kjer so se ženske srečale, da bi spregovorile o načrtih ZZI za delo, storitve, splav in zdravje. V sodelovanju s kinom Ariston pa bodo danes ob 11. uri predvajali film o Rosi Luxemburg nemške režiserke Margarethe von Trotta. Jutri, ob 10. uri, bodo v Miljah v Beneški hiši odprli razstavo ženske obrti.

Tržaške komunistične ženske so priredile dve proslavi. Včeraj zvečer so se srečale v kulturnem krožku Pečar,

danes pa bodo v priredbi sekcije Pinke Tomažič praznovali v dvorani v Ul. Madonnina 19 s pričetkom ob 16. uri.

Sinoči so se zvrstile številne proslave tudi v slovenskih kulturnih društvih. Društvo Slavec iz Ricmanj je priredilo razstavo desetih slovenskih likovnih umetnic, priložnostni govor je imela Neva Lukeš. V Šklednju je KD Grbec priredilo družabni večer z govorom Brede Pahor in nastopom pevske skupine Sovodenjska dekleta.

Slovesno praznovanje je bilo v športno-kulturnem centru v Zgoniku. Priredilo ga je kulturno društvo Rdeča zvezda in na njem je doživel krstni nastop ženski pevski zbor Rdeča zvezda. Sledil je zabavni večer z ansamblom Furlan, Lovskim pevskim zborom in narečnim pesnikom Atilijem Kraljem.

Tudi v Kulturnem domu na Proseku je bilo vse živo in prijetno. Ženski pevski zbor Prosek-Kontovel je namreč priredil praznik z bogatim sporedom: modno revijo, loterijo in kulturni program, na koncu pa še zabavo s plesom ob glasbi ansambla Lords.

Na tematiko Dneva žena se je navezal tudi Slovenski kulturni klub, ki je priredil sicer nekoliko nenavadno praznovanje. Pod naslovom "Kakšna je idealna ženska?" so člani kluba predstavili rezultate miniankete in nato predvajali film Lov na zeleni kamen.

Pa še napovedi za danes. V kulturnem društvu Rovte-Kolonkovec bo proslava z začetkom ob 18. uri. Govor bo imela Nives Košuta. ZZI iz Prebena prireja proslavo ob 17. uri. Spregovorila bo senatorka Jelka Grbec, nato pa bodo nastopili igralska skupina KD Prešeren iz Boljunca in vaški recitatorji. Ob isti uri bo proslavljala tudi Zveza žena iz Trebč. Nastopili bodo otroci iz vrtca, učenci osnovne šole Pinke Tomažič in učenci godbene šole Viktor Parma.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega

Alojza Kosmača

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti in na kakršenkoli način počastili njegov spomin.

SVOJCI

Zabrezec, 8. marca 1987

ZAHVALA

Ob izgubi dragega

Alojza Smotlaka

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali in na katerikoli način počastili njegov spomin.

SVOJCI

Mačkolje, 8. marca 1987

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikih izrazih sočustvovanja, ki smo jih bili deležni ob izgubi našega ljubljenega

Andrea

se vsem iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala župniku Marjanu Živcu, županu, ki je v imenu vse slovenske skupnosti izrazil ganljive tolažilne besede, ŠD Zarja, ki nam je dalo na razpolago vrt za parkirišče, Primorskemu dnevniku, ki je dal vsem možnost, da sočustvujemo z nami z njegovim poročanjem, prebivalcem Bazovice, Padrič in Gropade, ki so sprejeli med svoje pokojne našega dragega Andrea.

Družina Medves

Trst, 8. marca 1987

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Marije Jelerčič por. Prezzi

se iskreno zahvaljujemo g. župniku Milanu Nemacu za tolažilne besede, darovalcem cvetja ter vsem, ki so z nami sočustvovali.

SVOJCI

Trst, Sv. Ivan, 8. marca 1987

9. 3. 1982

9. 3. 1987

Ob 5. obletnici smrti naše drage

Marjuče Žerjal por. Tedesco

se je vedno z enako žalostjo spominjajo

SVOJCI

Dolina, 8. marca 1987

Ansambel TPPZ P. Tomažič izreka svojim rednim članom Milki, Oskarju, Jagodi in Katji Kjuder globoko sožalje ob izgubi dragega očeta, tasta in deda.

Ob smrti Rudolfa Čoka izrekata svojcem globoko sožalje KD Lonjer-Katinarina in ŠD Adria.

Sekcija KPI Lonjer-Katinarina izreka iskreno sožalje svojcem ob izgubi dragega Nandota Čoka.

Ob nenadomestljivi izgubi dragega sina Kristjana izreka družini globoko sožalje Mladinski krožek Prosek-Kontovel.

Javna manifestacija KPI o podjetjih z državno udeležbo Konferenca o javnih udeležbah čimprej

Večletno odlašanje sklicanja tretje deželne konference o podjetjih z državno udeležbo, za katerega je deželna uprava tudi zakonsko obvezana, je za KPI, sindikalne organizacije in za delavce skrajno neodgovorno. Toliko bolj spriču hude krize, ki na Tržaškem in drugod v deželi pretresa javni proizvodni sektor in se iz leta v leto le še poglablja. Pozivi in posegi na najrazličnejših upravno-političnih ravneh očito v zadnjem letu niso imeli nobenega učinka, zato se je deželno vodstvo KPI pred časom odločilo za zbiranje podpisov pod peticijo, ki od deželnega sveta in uprave zahteva izpolnitev sprejete obveze.

Peticijo, ki jo je doslej podpisalo 2000 oseb, je na včerajšnjem srečanju s predstavniki sindikalnih organizacij in tovarniških svetov v hotelu Savoia Excelsior predstavil deželni tajnik KPI Roberto Viezzi. Akcija zbiranja podpisov se bo v naslednjih dneh nadaljevanja v tovarnah in mestih po vsej deželi, nato pa bodo peticijo predstavili v deželnem svetu. Predstavnik KPI in zastopniki tovarniških svetov so včeraj še enkrat podčrtali, da je sklicanje deželne konference o državnih udeležbah že skrajno nujno, tako zaradi krize, v katero so zašla številna javna podjetja v deželi, kot zaradi grožnje z nadaljnjim krčenjem proizvodnje in zaposlenosti, kar se na primer dogaja v škedenjski železarni Terni, v tovarni Isotta-Fraschinih in v Tržaškem arsenalu sv. Marka. Na to temo bo v prihodnjih dneh v Rimu posebno srečanje delegacije komunističnih parlamentarcev in predstavnikov tovarniških svetov prizadetih podjetij z ministrom za državne udeležbe Darido. Trst ne more čakati kri-

žem rok medtem ko se množijo vrste delavcev v dopolnilni blagajni, finančne družbe IRI ne izpolnjujejo svojih obvez, krajevne uprave pa sorazmerno brezbrizno čakajo na rešitve "od zgoraj".

Odgovornost za nastali položaj — so poudarili na včerajšnji manifestaciji — nosi v prvi vrsti vlada, tako zaradi načina, s katerim je upravljala javni sektor, kot zaradi dejstva, da se ni ustrezno spoprijela s temeljnimi problemi, ki so porodili krizo, in z vprašanji inovacije, preustroja in preusmeritve deželnega proizvodnega potenciala. Svoj delež odgovornosti pa ima tudi deželni odbor oziroma politično zaveznštvo, ki ga izraža, saj ni poskrbel za obsežnejšo pobudo, s katero bi specifične deželne razvojne potrebe vključili v okvir splošnih vsedravnih potreb. Tisto, česar primanjkuje, je torej politična odločenost po oživitvi javnega sektorja s pomočjo načrta o industrijski politiki, ki bi se resno soočil z vprašanji kompetitivnosti. Brez takega načrta pa tudi začasne rešitve služijo le podaljševanju krize, ki je ne morejo rešiti niti nadomestni posegi zavoda IRI na področju storitev in infrastrukture.

To so temeljni vidiki, na osnovi katerih bo po mnenju KPI sploh mogoče načrtovati proizvodno preusmerjanje in potrebno integracijo z zasebnimi podjetji. Prav zato je sklicanje konference nujno kljub vladni krizi, saj je praksa odlašanja in molčanja, za katero se v bistvu skrivata odpovedovanje in propadanje, najslabša varianta tako za delavce kot za proizvodno stvarnost Julijske krajine.

koncerti

Società del Concerti - Tržaško koncertno društvo. Jutri, 9. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopila skupina QUARTETTO ALLEGRI.

Teatro Cristallo - Nedeljski koncerti. Danes ob 11. uri bo v sklopu ciklusa nedeljskih koncertov, ki jih organizira gledališče Verdi v sodelovanju s tržaško pokrajino, nastopil komorni orkester pod vodstvom Severina Zannerinija. Izvajal bo Schubertove skladbe. Vstopnice so na razpolago pri blagajni gledališča Verdi.

razna obvestila

Zveza vojnih invalidov NOV, Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem ozemlju, Društvo slovenskih upokojencev v Trstu obveščajo člane, da je do 15. marca rok za sprejem prijav za 10-dnevne oddihe v letu 1987. Število mest je omejeno. Informacije na sedežu društva v uradnih urah.

V Društvu slovenskih izobražencev - Peterlinova dvorana - bo jutri, 9. t. m., ob 20.30 predaval dr. Bernard SPACAPAN o aktualni temi AIDS - PRETIRAN STRAH IN POTREBNA PREVIDNOST.

Domska skupnost Dijaškega doma v Trstu sporoča in obvešča vse, ki so izgubili razne predmete (ključe, denarice itd.) ob pustovanju naj se zglasijo v Domu, kjer se nekateri najdeni predmeti na razpolago. Prosimo vse, ki so pomotoma zamenjali oblačila, naj jih prinesejo, da jih vrnemo lastnikom.

Prosvetno društvo Mačkolje vabi v torek, 10. marca, ob 20. uri v Srenjsko hišo na predavanje: Kaj naj mlad človek in kristjan ve o spolnosti? Predaval bo ginekolog dr. Andrej Vuja.

Pri Barkovljah našli truplo pred dnevi izginule bolnice

Včeraj so v gozdčju pri Barkovljah našli truplo 66-letne Marte Verginella vd. Clari, za katero se je bila izgubila vsaka sled v ponedeljek. Nesrečnica je stanovala v barkovljskem Centru za umsko higieno v Miramorskem drevoredu 111, sicer pa je v Trstu imela hčer.

Truplo sta našla okrog 10. ure zjutraj bolničarja iz Centra za umsko higieno. Ležalo je v bližini steze kakih 800 metrov od konca slepe Ul. Moro. Na tem področju je pokojnica v mladih letih stanovala in nekí domačin jo je tu v ponedeljek videl. Razen nekaj prask niso na trupu našli nikakih ran. Zdravnik Rdečega križa je ugotovil, da jo je smrt doletela pred dnevi, vzroke smrti pa bo treba še določiti. Truplo so prepeljali v mestno mrtvašnico, kjer je na razpolago sodnim oblastem. Na njem niso našli nobenega dokumenta, njegovo istovetnost pa je pomagal določiti zdravnik, ki je žensko zdravil v barkovljskem Centru za umsko higieno.

Zbil je redarja

Včeraj nekaj pred 17. uro je na Korzu Italia prišlo do nesreče, v kateri je med opravljanjem svojega poklica bil ranjen 46-letni mestni redar Giovanni Bole iz Furlanske ceste 5. Nesreča se je pripetila pri hišni številki 37. Bole je stopal iz obhodnice mestnih redar-

jev, ko je vanj trčil A112 rdeče barve s tržaško registracijo. Redar je utrpel več udarcev in ran na glavi, rami in na kolenu. Sprejeli so ga na ortopedskem oddelku glavne bolnišnice, v kateri se bo moral zdraviti približno 30 dni. A112 je upravljal 30-letni Luigi Lorenzoni Blasi s Trga Sansovino 2/1. Tudi on je bil lažje ranjen.

Včeraj so mnogokje na Tržaškem izbruhnili požari. Plameni so uničili manjše gozdne površine blizu Proseka, pod Opčinami, pri Škofijah in pod Katinaro. Tu je požar izbruhnil nekaj pred 22. uro pri Ul. Castellier nedaleč od stare smodnišnice. Pogasili so ga gozdni čuvaji iz Bazovice. Menijo, da je bil ogenj namerno podtaknjen.

šolske vesti

Šolsko skrbništvo je razpisalo redna natečaja po naslovih za dopolnitev pokrajinske lestvice za stalež: za pomožno osebo (3. službena stopnja) ter za tehnične sodelavce (4. službena stopnja). Natečaja se lahko udeleži neučno osebe 3. oz. 4. stopnje in tudičasni suplenti, ki v roku natečaja dosežejo dve leti (24 mesecev) odgovarjajoče službe. Rok za predložitev prošnje zapade 16. t. m. Informacije na sedežu Sindikata, Ul. F. Filzi 8 (I. nadstr.), tel. 61193. Urnik: ponedeljek, sredo, petek ob 11. do 12. ure, torek, četrtek ob 16. do 17. ure.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

štiridesetletnica gledališkega dela Silvija Kobala

Arthur Miller

SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA

Igrajo: Silvij Kobal, L. Kozlovič, T. Gogala, P. Ravnohrib, A. Milič, V. Jurc, M. Caharija, A. Rustja, S. Colja, M. Blagovič, A. Pisani in D. Fidel. Režija: MARIO URŠIČ

V četrtek, 12. t. m., ob 20.30 — RED A — premierski
V soboto, 14. t. m., ob 14. uri — IZVEN ABONMAJA
V nedeljo, 15. t. m., ob 16. uri — RED C — prva nedelja
V ponedeljek, 16. t. m., ob 19. uri — IZVEN ABONMAJA
V torek, 17. t. m., ob 16. uri — RED I — mladinski
V sredo, 18. t. m., ob 20.30 — RED D — mladinski v sredo
V četrtek, 19. t. m., ob 20.30 — RED E — mladinski v četrtek
V petek, 20. t. m., ob 20. uri — IZVEN ABONMAJA
V soboto, 21. t. m., ob 20.30 — RED B — prva sobota
V ponedeljek, 23. t. m., ob 20.30 — RED A — V GORICI
V torek, 24. t. m., ob 20.30 — RED B — V GORICI
V sredo, 25. t. m., ob 10. uri — IZVEN — V GORICI
V četrtek, 26. t. m., ob 10. uri — IZVEN — V GORICI
V soboto, 28. t. m., ob 14. uri — IZVEN ABONMAJA
Ob 20.30 — RED F — druga sobota
V nedeljo, 29. t. m., ob 16. uri — RED G — druga nedelja
V sredo, 1. aprila, ob 16. uri — RED H — mladinski

CASSA RURALE ED ARTIGIANA DOBERDÒ DEL LAGO
KMEČKO OBRтна HRANILNICA DOBERDOB

gledališča

ROSSETTI
Danes ob 16. uri bo Teatro Stabile iz Bocna zadnjič ponovil delo D. Wassermann LET NAD KUKAVIČJIM GNEZDOM. Igrata T. Schirinzi in Paola Mannoni. Režija Marco Bernardi. V abonmaju odrezek št. 7. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Od 11. do 22. t. m. bo stalno gledališče Teatro Biondo iz Palermo uprizorilo Shakespeareovo delo IL RACCONTO D'INVERNO, ki ga je prevedel Agostino Lombardo. Režija Pietro Carriglio. V abonmaju odrezek št. 8. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

VERDI
V torek ob 20. uri tretja predstava Respigijevih del LA FIAMMA. Dirigent Maurizio Arena, režiser Carlo Maestrini. Ponovitvi v petek ob 20. uri in v nedeljo ob 16. uri.

Danes ob 16. uri (red D) predstava Puccinijevih del LE VILLI in GIANNI SCHICCHI. Dirigent T. Severini, režiser F. Crivelli.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, je na ogled razstava del LOJZETA LOGARJA.

V Krožku za trgovino in turizem - Ul. S. Nicolò 7 - razstavlja slikar Lucio COVARA.

V Galeriji AL BASTIONE - Ul. F. Venezian 15 - bo do 13. marca na ogled razstava treh umetnikov: F. BERNINIJA, C. FUCHSA in C. GALLA.

V galeriji LOŽA v Koprju je do konca marca na ogled razstava skulptur in risb akademskega kiparja DUŠANA ŽAMONJE.

V Občinski galeriji na Trgu Unità razstavlja svoja dela do 18. t. m. slikar PIERO CONESTABO.

Na srednji šoli E. Kardelja v Dutovljah bodo v torek, 10. t. m., odpri razstavo skulptur in umetniške obrti BOGOMILE DOLJAK.

kino

ARISTON - 11.00, 16.00, 22.00 Rosa L., dram., ZRN 1986; r. Margarethe Von Trotta; i. Barbara Sukowa, Daniel Olbrychski.

EXCELSIOR I - 16.00, 22.15 Capriccio, er., lt. 1987, r. Tinto Brass; i. Francesca Dellera, Andy J. Forrest, □ □

EXCELSIOR II - 15.00, 21.45 La famiglia, dram., lt. 1986, 135; r. Ettore Scola, i. Vittorio Gassman, Fanny Ardant.

GRATTACIELO - 16.00, 22.15 Il colore dei soldi, dram., ZDA 1986; r. Peter Farman; i. Paul Newman, Tom Cruise.

NAZIONALE I - 10.00 in 11.30 Paperino e C., risanka, 15.30, 22.00 Over The Top, pust., ZDA 1986, r. M. Golan; i. S. Stallone, R. Loggia.

NAZIONALE II - 15.30, 22.00 Rimini, Rimini, kom., lt. 1986, 100; r. Sergio Corbucci; i. Serena Grandi, Paolo Villaggio.

NAZIONALE III - 15.30, 22.00 I ragazzi della porta accanto, srh., ZDA 1985, 100; r. Massimo Mazzucco; i. Walter Chiari, Luca Barbareschi, □

EDEN - 15.30, 22.00 Il petalo del sesso, porn., □ □

FENICE - 15.30, 22.15 Non aprite quella porta II., srh., ZDA 1986, 100; r. Tobe Kleiser; r. Jey Cramer, Veronica Cartwright, □ □.

MIGNON - 15.00, 22.15 Le avventure di Peter Pan, ris., ZDA 1953, 76, prod. Walt Disney.

CAPITOL - 16.00, 22.00 Yuppies II., kom., lt. 1986, 100; r. Enrico Oldaini; i. Massimo Boldi, Jerry Calà.

ALCIONE - Zaprt zaradi popravil.

LUMIERE FICÈ - 10.30 Pomi d'ottone e manici di scopa, igr., ZDA 1971, 117, prod. Walt Disney, 16.30, 22.00 Il nome della rosa, dram., ZRN/Fr./lt. 1986; 104; r. Jean-Jacques Annaud; i. Sean Connery, F. Murray Abraham.

VITTORIO VENETO - 16.30, 22.10 La mosca, fant., ZDA 1986, 100; r. David Cronenberg; i. Jeff Goldblum, Glenna Davis, □

RADIO - 15.30, 21.30 Io mia donna e le mie bestie, porn., □ □

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □ □

včeraj-danes

Danes, NEDELJA, 8. marca
DAN ŽENA

Sonce vzide ob 6.32 in zatone ob 18.00 — Dolžina dneva 11.28 — Luna vzide ob 10.36 in zatone ob 2.46.

Jutri, PONEDELJEK, 9. marca
FRANJA

PLIMOVANJE DANES: ob 12.22 najnižja -24 cm, ob 21.39 najvišja 18 cm.

PLIMOVANJE JUTRI: ob 13.03 najnižja -33 cm, ob 20.46 najvišja 23 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 3 stopinje, zračni tlak 1024,2 mb pada,

IMAM JIH ZA VSE OKUSE!

Od ponedeljka, 9. marca, do sobote, 14. marca 1987
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Cavana 1, Trg Giotti 1, Largo Osoppo 1, Ul. Zorutti 19, Lungomare Venezia

TK TRŽAŠKA KNJIGARNA ZSSDI

prirejata v torek, 10. t. m., ob 18. uri v prostorih Tržaške knjigarne predstavitev knjige novinarja SAŠE RUDOLFA

MUNDIAL

Knjigo in avtorja bo predstavil prof. Josip Tavčar.

Vabljeni!

TK Tržaška knjigarna

VAS VABITA

v četrtek, 12. t. m., ob 18. uri v prostore TRŽAŠKE KNJIGARNE na predstavitev knjige alpinista VIKIJA GROŠLJA

V prostranstvih črnega granita - Karakorum '86

O avtorju in potopisu bo spregovoril DUŠKO JELINČIČ. Večer se bo nadaljeval ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani s predavanjem in predvajanjem diapozitivov VIKIJA GROŠLJA o GORAH SVETA.

Slovensko planinsko društvo Trst

TPK SIRENA

vabi člane in prijatelje na

DRUŽABNOST OB DNEVU ŽENA

ki bo danes, 8. t. m., od 18. ure dalje na pomorskem sedehu (Miramarski dvorci). Poskrbljeno bo za dober prigrizek in pijačo, posebno pa za dobro voljo.

Predsedstvo VZPI-ANPI Trst sporoča, da bo

TRADICIONALNO SREČANJE Z VEČERJO IN ZABAVO

v soboto, 14. t. m., ob 19.30 v prostorih DISPRA — Domjo.

Informacije po tel. 730306.

Vabljeni!

KD ROVTE-KOLONKOVEC Ul. Monte Sernio 27

vabi na

DAN ŽENA

ki bo danes ob 18. uri v društvenih prostorih. Priložnostni govor Nives Košuta.

Sledi večerja in zabava.

čestitke

Jutri praznuje MERI svoj 60. rojstni dan. Spominjajo se je vsi, ki jo imajo radi posebno pa Monika in Karin.

Draga žena LUIZA! Ob tvojem rojstnem dnevu ti želim vse najboljše ter mnogo zdravja in sreče, tvoj muž.

Jutri praznuje svoj praznik draga mama in nona MARICA RAPOTEC iz Gročane. Vse najboljše in najlepše ji kličejo domači, mala Izabel pa pošilja noni koš poljubčkov.

ROBI se veseli, saj od vojakov se je odslovil in z nami 6. t. m. 20. pomlad slavil. Bodi vedno zdrav in vesel mu iz srca želi sestrična Ivana.

5. marca se je srečal z Abrahamom

IVAN UKMAR - CIKNOV
gostilničar iz Dutovelj

Ob tem jubileju mu kličejo veliko srečnih let Milica in Edi.

Jutri se poročita

ILEANA in TOMAŽ

Iskreno jima čestita

PD Slovenec

GLASBENA MATICA
TRST
SEZONA 1986/87

7. abonmajski koncert

v petek, 13. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

ZLATOMIRA NIKOLOVA

mezzosopran

IVAN SANCIN

bas

LOVRENC ARNIČ in

ALEKSANDER ROJC

klavir

Prodaja vstopnic v Pasaži Protti od jutri, 9. t. m., dalje.

mali oglasi

NA PUSTNI TOREK v Dijaškem domu je nekdo pomotoma vzel dolgo, žensko, temnomodro jopo. Najditelj naj kliče tel. 225079.

UVOZNO — IZVOZNO goriško podjetje išče sodelavca ali sodelavko, po možnosti s prakso, za izvrševanje uvoznih in izvoznih operacij, pripravljen potovati v inozemstvo. Zahteva se popolno znanje slovenskega jezika. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika v Gorico, Ul. XXIV Maggio 1, pod šifro »Sodelavec«.

IŠČEMO VOZNIKA z ali brez kamiona z mešalcem betona za kontinuiran prevoz betona na področju Goriške. Potrebna obrtnica za prevoz blaga za tretje osebe. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika v Gorico, Ul. XXIV Maggio 1, pod šifro »Mešalec«.

ZELITE SE učiti francoščino, Francozinja diplomirana v Parizu z izkušnjo večletnega učenja jezika v Trstu nudi pomoč pri prevajanju ter lekcije za vse stopnje. Tel. 566256.

ŽENSKA SREDNJIH LET išče zaposlitev kot hišna pomočnica ali otroška negovalka, na razpolago več ur dnevno. Ponudbe na Oglasi oddelku Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro »Hišna pomočnica«.

PRODAMO trgovino jestvin. Tel. 208272 od 9.30 do 12. ure.

CENTRO DEL COLLEZIONISMO — Trst, Ul. Piccolomini 3, tel. 040/762488 — komisjska prodaja zbirateljskih predmetov na dražbah ali neposredno. Na razpolago smo vam za najugodnejši plasma posameznih predmetov ali celih zbirk: razglednic, kovancev, stare korespondence, najrazličnejših starinskih predmetov itd.

VRTNARSKA dela opravljam tudi na ure. Tel. 212824.

MLEKARNO v Barkovljah oddamo v najem. Reatti — Ul. Bovetto 29/1.

OSMICO je odprl Ivan Antonič — Cerovlje 34. Toči belo in črno vino.

IŠČEM v najem majhno stanovanje v mestu ali na deželi ali pa kupim hišico tudi potrebno popravil. Tel. 228390.

PRODAM fiat 131, 5 prestav, na plinski pogon. Tel. 825286.

PROTI IZPADANJU las preparati D'ERBE — VITANOVA. Parfumerija Kozmetika 90 — Opčine.

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA

optika
Vikj.

kontaktne leče

Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti)
TRST Telefon 77-29-96

DROGERIJA PARFUMERIJA

IVAN ŠKABAR

vam nudi bogato izbiro lakov in barv za stanovanja in avtomobile, najrazličnejše kozmetične preparate, plastične predmete, termična stekla TERMOPAN, šipe po meri, pralne praške

OPČINE - Proseška ul. 22
Tel.: 040/211552 (pri cerkvi)

Najlepše se zahvaljujemo vaščanom iz Cerovelj, Mavhinj, Nabrežine, Praprota, Prečnika, Selsjana, Slivnega, Šempolaja, Trnovce in Vižovelj za prispevke in gostoljubnost, ki smo je bili deležni ob priliki pustnega obiska omenjenih vasi. Posebna zahvala naj gre družini Peric iz Cerovelj, našemu šoferju, požrtvovalnim kuharjem ter vsem članom in prijateljem za sodelovanje.

Godbeno društvo Nabrežina

nezia 3 (Milje), Trg Oberdan 2, Ul. Tiziano Vecellio 24.
FERNETIČI (tel. 229355) samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 19.30 do 8.30
Trg Oberdan 2, Ul. Tiziano Vecellio 24, Lungomare Venezia 3.
FERNETIČI (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

LOTERIJA

BARI	76	36	20	29	74
CAGLIARI	79	85	59	61	42
FIRENCE	4	71	72	13	58
GENOVA	29	3	61	33	47
MILAN	69	20	76	17	34
NEAPELJ	1	32	71	69	73
PALERMO	55	83	15	28	57
RIM	5	40	34	19	82
TURIN	14	77	26	65	71
BENETKE	11	82	13	74	51

ENALOTTO

2 2 1	1 2 1	X 1 1	1 X X
12	48.675.000	lir	
11	1.404.000	lir	
10	121.000	lir	

menjalnica

Ameriški dolar	1290.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	709.—	Svicanski frank	840.50
Francoski frank	211.50	Avstrijski šiling	100.40
Holandski florint	626.50	Norveška krona	184.50
Belgijski frank	33.30	Švedska krona	199.50
Funt šterling	2030.—	Portugalski eskudo	8.70
Irski šterling	1875.—	Španska peseta	9.60
Danska krona	185.70	Avstralski dolar	840.—
Grška drahma	9.20	Debeli dinar	1.90
Kanadski dolar	950.—	Drobni dinar	1.85

BCIB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE Tel.: Sedež 61446 - 68881
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Agencija Domjo 831-131

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 120.- din, naročnina za zasebne mesečno 2.000.- din, trimesečno 5.000.- din, letno 20.000.- din, upokojenci mesečno 1.500.- din, trimesečno 3.750.- din, letno 15.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000.- din, letno 30.000.- din, nedeljski letno 4.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

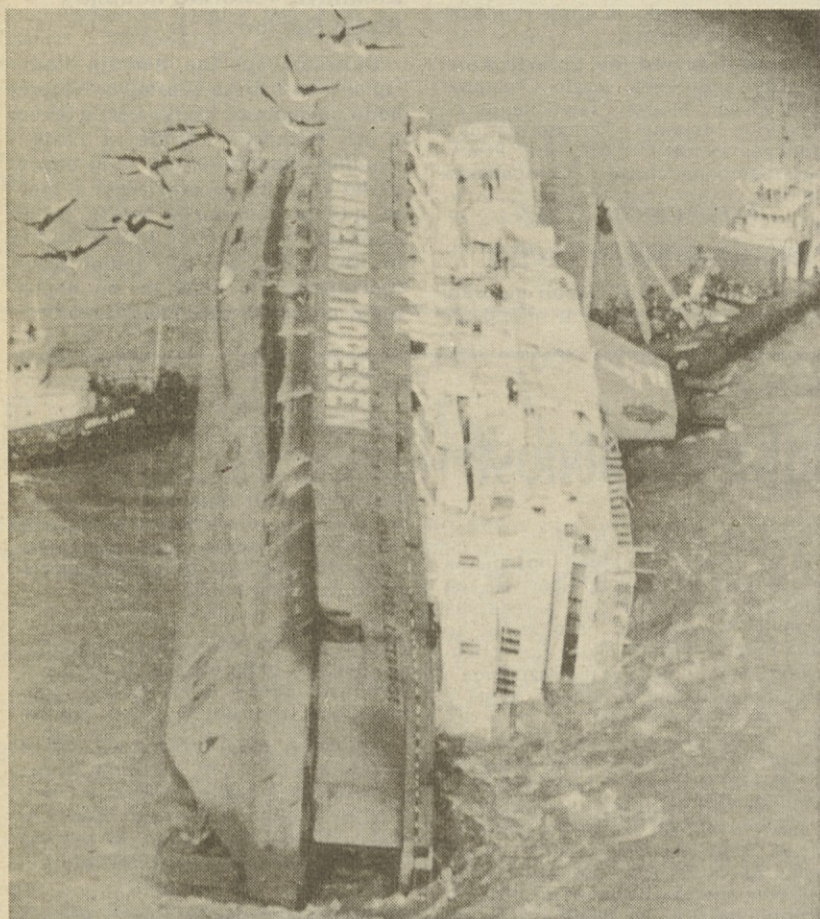
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

8. marca 1987

Pekel v napol potopljenem trajektu Pričevanja reševalcev in preživelih

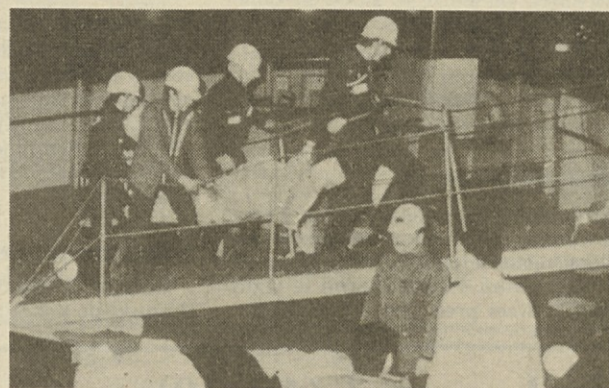

BRUSELJ — »Kdo bi si mislil, da se lahko take tragedije sploh zgodijo!«. Tako je komentiral eden izmed prvih reševalcev, ki so prispeli na kraj, kjer se je predinočnjim potopil britanski trajekt Herald of Free Enterprise.

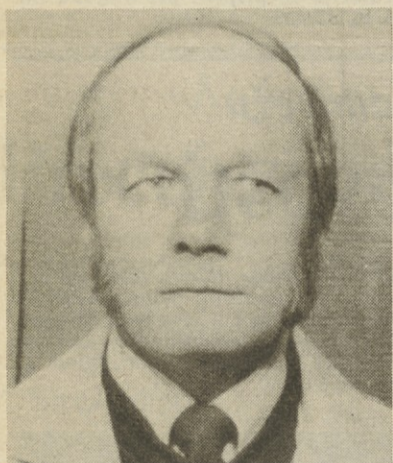
Trajekt pomorske družbe Townsend Thoresen je ležal v belgijski luki Zeebrugge, nagnjen na levem boku. Reševalci, ki so pripluli na kraj nesreče, so v večerni temi slišali vik in krik, ki je prihajal iz notranjosti napol potopljene ladje. Nekaterim potnikom je uspelo, da so splezali do desnega boka nagnjenega trajekta in tako pričakali reševalce. Do potnikov, ki so ostali vkleščeni v ladji pa so se morali reševalci prebiti preko ladijskih oken. Ko so v notranjost trajekta vrgli prve vrvi in se spustili v na glavo postavljene prostore, ki so enkrat bili restavracija, trgovina ali skupna dvorana, so se reševalci znašli pred srhljivim prizorom. Večina potnikov je bila ranjena, imeli so roke ali noge polomljene, to pa še ni bilo najhujše, saj so se nekateri potniki sami zadavili, ko so, iznenadeni, prestrašeni in neokorni, skušali obleči rešilne jopiče, pa jim to ni uspelo.

Pričevanja reševalcev so se prepletala s prvimi pričevanji preživelih potnikov, ki jih je še nepojasnjena dinamika nesreče, iznenadila, ko so bili pri večerji. Vsi preživeli soglasno trdijo, da je nekaj butnilo v trajekt, nekaj, kar je dajalo občutek, da je šlo za kako napako pri manevriranju. Voda je nato vdrla v trajekt s tako silo, da je med potniki sprva prevladalo presenečenje, ki se je sprevrglo v slepo paniko v trenutku, ko je izginila luč.

Takrat, so izjavili preživeli, so začeli vsi hiteti na vse strani. »Ljudje so se metali v morje, drugi so si skušali brezupno utreti pot do površja, vsi so bili zbegani, prestrašeni; nihče ni pomislil, da bi morali najprej rešiti otroke«, je izjavila Londončanka Rosina Summerfield, ki ji je uspelo, da je rešila svojega sedemletnega sina, medtem ko njegova moža še pogrešajo. Večina potnikov je bila britanske narodnosti, med temi je bila tudi precej številna skupina bralcev londonskega dnevnika The Sun, ki je skupaj z Townsend Thoresen priredil promocijsko »potovanje«
Dover-Zeebrugge-Dover. Za plovbo, ki bi bila morala biti prijetna, pa se je sprevrgla v eno izmed najhujših tragedij, ki so doletele angleško civilno brodogojstvo, so bralci Suna izplačali simbolični funt, približno 2.000 lir. (ef)

V noči, ki se je sprevrgla v tragedijo, je reševalcem uspelo rešiti preko 300 ljudi. Nekateri potniki so se vrgli v morje, ki pa je imelo približno 4 stopinje Celzija, kar pomeni, da bi v njem lahko preživeli le četrt ure. V trajektu je bila temperatura vode sicer znatno višja zaradi toplote, ki jo je še oddajala strojnica (Telefoto AP)

Kapetan trajekta David Lewry (AP)

Zbeganost na mladih obrazih

(Telefoto AP)

Največje pomorske tragedije

LONDON — Po nesreči »nepotopljive«
britanske ladje Titanic leta 1912, v kateri je izgubilo življenje 1513 oseb, je nesreča britanskega trajekta v Rokavskem prelivu najhujša, kar jih je britansko ladje utrpelo v mirnem času. Najhujša italijanska pomorska nesreča pa se je pripetila leta 1906 pred špansko obalo: s parnikom Sirio je šlo na dno 350 emigrantov. V nesreči Andree Doria je bilo ob življenje 51 oseb.

Najhujše nesreče na morju po letu 1957:
1957: brodolom sovjetske ladje v Kaspiskem morju; utonilo je 270 oseb;
1958: v nevihti je potonila turška ladja; 300 mrtvih;
1966: zaradi trčenja ladij v Egejskem morju je bilo 264 mrtvih;

1967: v romunskem jezeru Tel se je potopila ladja s 300 izletniki;
1968: s filipinskim trajektom se je potopilo od 300 do 500 potnikov;
1970: 260 žrtve je terjala nesreča korejske ladje;
1971: v Perzijskem zalivu je v brodolomu izgubilo življenje 300 slepih potnikov;
1975: v Črnem morju je sovjetska torpedovka Kašin postala grob 250 mornarjev;
1977: ob južni kitajski obali je s potniško ladjo šlo na dno 800 potnikov;
1982: v nesreči brazilske rečne ladje je izgubilo življenje 300 oseb;
1983: na Jezeru Naser se je vžgala ladja; 300 potnikov je bilo ob življenje; povečini so jih pojedli krokodili.

Strokovnjaki so že dalj časa opozarjali na nevarnost Vsaka okvara ali trčenje je za take trajekte usodno

LONDON — Po mnenju ladijskih inženirjev in pomorščakov se lahko tragedija iz Zeebruggea ponovi. Strokovnjaki so že dalj časa opozarjali, da so tisti trajekti, ki omogočajo vstop vozil po premčevem mostu in izstop po krmnem, skrajno nevarni. Vkrčavanje je res udobno in hitro, a v primeru nesreče se ladja spremeni v pravo mišnico, saj ladja potone v nekaj minutah. Vodotesna vkrčevalna in izkrcevalna mostiča so med drugim takih razsežnosti in tik nad vodno črto, da se med plovbo vsaka okvara spremeni v tragedijo, saj ladja dobesedno zajame vodo, ki jo v hipu obeži, da ni več pomoči.

Britanski ladijski inženir William Cooper, ki je vodil že nešteto reševalnih akcij, pri tem navaja, da že malenkostna obremenitev spodnjega podkrova ob vdoru vode povzroči pravo verižno reakcijo novih vdorov, da se reši le tisti, ki se pravočasno povzpne na zgornjo palubo.

Večina trajektov spominja na rečne splave, ki jih vlačilci potiskajo ali vlečejo, saj v bistvu nimajo pravega gredlja, vgrez pa je minimalen. Če k temu dodamo, da so skrajno visoki, je lahko vsakomur jasno, da so taka plovila nestabilna, da se z lahkoto prevrnejo, saj je njihovo težišče precej visoko. Crteža zgovorno dokazujeta te ugotovitve.

Do sedaj pa so bile vse skrbi osredotočene predvsem na tovarne trajekte, za potniške veljajo namreč strožje norme, a kot kaže ne dovolj.

Trajekt Herald of Free Enterprise je bil zgrajen leta 1980 v Bremerhavnu (ZRN) in je bil torej sodobna in v teoriji varna ladja, ki je lahko dosegla hitrost 22 vozlov, vanjo se je lahko vkrcalo 1300 potnikov in 350 vozil. Družba Townsend Thoresen bo še letos splavila dva enaka trajekta. Ob tem pa se zastavlja dramatično vprašanje, kaj pa sedaj, saj sta v preteklosti že dva podobna trajekta doživela brodolome. Grški trajekt Dora leta 1977 v Rdečem morju in Hero istega leta v Severnem morju. (voc)

